

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

48e jaargang 2001 afl. 2

Jeugdtamboers en jeugdvendeliers van het
Sint Barbaragilde uit Dinther
Kringdag Maasland juni 1997.

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw zilvers**

STEKEN & HOEDEN

LANG- EN DWARSSTEKEN VANAF	FL	790.-
POORTERSHOEDEN	FL	179.-
ZIJDEN HOGE HOEDEN	A-KWALITEIT	FL 754.-
	B-KWALITEIT	FL 340.-
MELOSINE HOGE HOEDEN	FL	305.-
HAARVILT HOGE HOEDEN	FL	236.-

blackCLASSICS

clarastraat 2, 5211 LB 's-hertogenbosch telefoon: 073-6130136 fax:073-6143143

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN (G
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC
TONEELSCHOENEN T

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LEVENSBLOEM	GIET- IJZEREN RAMEN	SMEEDWERKEN	EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN
VOORDEUR- PANEEL			

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 48 (2001), afl. 2

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365
E-mail: addams@wxs.nl

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

Kees v.d. Bruggen
Vlasmeezeestraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860
E-mail: brutext@wish.net.nl

Noordbr. Federatie

Reinier Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

Marcel v.d. Heijden
Eindhovenseweg 73
5664 HD Geldrop
tel. 040-2856074

Kwartier van Oirschot

Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

Henk Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland

Rien (M.H.G.) van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

Adrie (A.G.) Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie en abonnements

Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2000:

collectief abonnement f 13,25;

(meer dan twee per gilde)

Particulier abonnement f 18,25

Buitenlands abonnement f 22,50

Aanmaningskosten f 5,-

Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen kunnen elk moment ingaan.

De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting De Gildetrom.

Vormgeving & lay-out: Paul Kemper DTP Services.

Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

De voorjaarszoon heeft de eerste serie werkweken van 2001 achter de rug en daarmee menige verenigingsactiviteit gunstig beïnvloed. Allerwege verluidt, dat wij Brabanders massaal aan van alles en nog wat deelgenomen hebben. Daaronder natuurlijk ook de gilde-activiteiten, al moet de grote bulk daarvan nog komen. De meeste naamdagen vallen immers samen met kermis- en, en daarvan hebben we de meeste nog tegoed. De vooruitzichten zijn dus veelbelovend...

Dat mag ook wel, want de eerste maanden van 2001 hebben ons (Nederlanders en/of Brabanders) de nodige hoofdbrekens bezorgd in de vorm van een virtuele kermis met veel slachtoffers: de mond- en klauwzeerepidemie met alles wat daarop leek en onze agrarische leden en hun gezinnen en veestapel veel ellende opleverde.

In elk geval hebben de Brabantse vendeliers een nieuw wereldrecord gevestigd en zijn de 'rustige' maanden gebruikt om congressen te houden en/of bij te wonen in Zoutleeuw en Maastricht. Ook de gildeles is positief ontvangen, zo blijkt uit een reportage van een bijeenkomst in Den Bosch.

In de reeks verhalen over gildekapellen komt deze keer de kapel van het gilde van Sint Jan Baptista Leenderstrip voor het voetlicht.

In dit nummer hebben we plaats kunnen vinden voor twee bijdragen over gildezilver. In het eerste artikel lezen we over lange tijd vermist zilver van twee gildes uit Velp, dat in Antwerpen goed bewaard blijkt te zijn. In het tweede artikel komt een speciaal schild aan bod, dat ontworpen en vervaardigd werd om de geschiedenis van 25 jaar samenwerking tussen 2 gildes vast te leggen.

In de vorige aflevering kondigden we aan, dat in dit nummer én in het december-nummer een jeugdpagina opgenomen zou worden. Op bladzijde 59 vindt u de eerste aflevering daarvan, nog met een voorlopige titel en nieuws, dat al iets eerder door jeugdige gildeleden ingeleverd werd. Voor het december-nummer willen we graag actuele bijdragen van onze jongeren uit de hele provincie.

Tot slot: De Gildetrom blijft het 'forum', als het ware een markt waar de gildes elkaar treffen en nieuws, kennis en ideeën uitwisselen. In moderne terminologie: een virtueel platform met veel bezoekers. En zoals dat voor elke markt geldt, geldt dat ook hier: bij mooi weer is het drukker op de markt. Wij wensen u mooi weer.

Ad Dams

Oproep: Jeugdpagina

Speciaal aan onze jeugdige lezers een verzoek: verzin een naam voor de jeugdpagina (zie bladzijde 59) en het daarbij in 2 vormen afgebeelde figuurtje, dat de gastheer voor jullie zal worden. Dit tekeningetje kan lachen, huilen, boos zijn, zwaaien, vendelen, trommen en misschien nog wel meer. Stuur je voorstellen naar het redactieadres (zie linksboven) en kijk in het december-nummer, wat het uiteindelijk is geworden.

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteuren afl. 3 2001

9 juli 2001 (verschijnt 2e helft september 2001)

Medewerkers aan dit nummer

W. Adams, Boon, H. van den Broek, Babette Dankers, H. v.d. Eikhof, J.A. Geelen, J. van Gils, H. Gooren, J. Goudsmits, R. van Hal, L. Huijbers, J. Klerks, L. Konings, P. Kunen, J. van Rooy, J. Schakenraad, T. Smits, J. Timmermans, J. Verheijen, F. Vriens, L. Welten.

BRABANTSE KAPELLETJES

DE KAPEL EN HET GILDE LEENDERSTRIJP

Nabij het dorp Leende, tien kilometer ten zuiden van Eindhoven, ligt het gehucht Leenderstrijp. Deze gemeenschap heeft een rijke historie waarin het gilde Sint Jan Baptista en de Sint Janskapel een grote rol spelen.¹⁾

De oudst bekende bronnen over de kapel maken in 1440 melding van een 'Sent Jans Capelle'. De oudste afbeelding stamt uit 1739: een tekening gemaakt door J. de Beijer. Het was toen een ruïne van een gebouw dat veel groter was dan de huidige kapel. De verwaarlozing tijdens de protestantse overheersing was de oorzaak van de slechte staat. Rond 1850 werd de bouwval gesloopt en de huidige kapel gebouwd.

De kapel en de carte

Het gilde is in 1645 ontstaan uit een broederschap. In dat jaar is een Carte opgesteld, het beschrijft in 68 artikelen het doel van het gilde en aan welke regels de gildebroeders zich te houden hadden.

In het openingsartikel blijkt al direct de hechte band tussen gilde en kapel. Aan de graaf (van de Heerlijkheid Heeze-Leende) wordt vergunning gevraagd (volgt nu letterlijk citaat uit de Carte): ...Om op te richten een nieuw gulde uuyt liefden en eendracht van Sint Jan Baptista rustende in der parochie van Leende tot Striyp in Sint Janskapelle die oirsaecke waerom wij gerne souden oprichten dese schutterie omdat een yegelijck tot liefden en eendracht soude tot malcanderen dragen...

In nog twee andere artikelen wordt de kapel genoemd. In herschrijvingen van de Carte in 1772 en 1899 blijft de tekst betreffende de band met de kapel gehandhaafd, al zal de praktijk door de protestantse overheersing en het latere verval van de kapel niet veel meer betekend hebben.

Het gebouw

De kapel is een klein gebouwtje met een puntdak bedekt met pannen. Men komt

De sint Janskapel te Leenderstrijp. Het karrespoor rechts leidt naar de schietplaats van het gilde Sint Jan Baptista, de schitsbomen zijn achter het groen nog juist zichtbaar

binnen via een deur in de puntgevel, er is een middenpad met aan weerskanten zeer eenvoudige knielbanken. Tegen de achterwand is een nis afgesloten met ijzeren tralies, tegen de wand van de nis is een sculptuur dat het afgehouwen hoofd van Sint Jan op een schotel voorstelt.²⁾ Aan onze sculptuur is een droevige geschiedenis verbonden. Sinds mensen heugenis hing een uit hout gesneden sculptuur van de Sint Jansschotel in de kapel, mogelijk al eeuwen oud. In 1971

NOTEN:

1. In het boek 'Het gilde Sint Jan Baptista & Leenderstrijp' uit 1995 staat een uitvoerig verhaal over dit onderwerp. Dit artikel is er een verkorte versie van, het beschrijft tevens de gebeurtenissen tot november 1999.

2. Sint Jan zat gevangen bij koning Herodus Antipas. Zijn dochter Salome voerde bij een feest een dans uit, zo mooi dat de koning haar toezegde haar te belonen met alles wat ze begeerde. Daarop eiste Salome het afgehouden hoofd van Sint Jan. Het moest op een schaal getoond worden aan de feestgangers. Sindsdien is de lugubere wens van Salome gebruikt om het martelaarschap van deze heilige te verzinnebeelden.

Gildebreders van Sint Jan zijn hier in 1999 bezig het dak van de kapel te vernieuwen

was de schotel tezamen met de kapel aan een restauratie toe. De prachtig gerestoreerde schotel keerde pas in 1973 terug in de kapel. Helaas voltrok zich twee en half jaar later een ramp: de schotel werd gestolen en is nooit opgespoord. In 1978 heeft gildebrededer J.C. de Groot een nieuwe schotel gesneden. Hij beoefende het houtsnijden als hobby. Maar ook deze schotel werd in 1981 ontvreemd! Wederom maakte dezelfde gildebrededer een nieuwe schotel. Die werd in 1985 wel bij de kapel ingewijd tezamen met een betonnen afgietsel maar het houten exemplaar werd op een veilige plek ondergebracht. Het afgietsel is tegen de achterwand van de kapel vastgemetseld

Restauraties

De kapel is in de 20e eeuw twee maal grondig door de gildebrededers gerestoreerd. De eerste keer in 1973 en de tweede keer in 1999.

Aan het eind van de 19e eeuw takelde het gilde, als zo vele andere, behoorlijk af en kwam tot bijna volledige rust (nog één man beheerde de kas, het gildesilver en de schutsvelden). Door toedoen van een boek van Jolles kwam er in de jaren dertig een wederopstanding van de gilden tot stand. Zo werd in 1935 ook het Strijper gilde weer nieuw leven ingeblazen. Een spiksplinternieuw reglement werd opgesteld. Hierin werd over de kapel alleen nog gesteld, dat deze op Kermismaandag bezocht diende te worden.

De nieuwe start ging gepaard met de invoering van uniformen en het groepsvendelen waardoor het gilde, veel meer dan voorheen, een opluisterende functie bij plechtigheden en feesten kreeg. Sindsdien vaart het gilde in alle opzichten zeer wel.

Betrokkenheid

De betrokkenheid met de Kapel is door de jaren heen alleen maar sterker geworden. Hiertoe hebben twee gebeurtenis-

sen bijgedragen. In 1935 moest omgezien worden naar een nieuwe plek voor de schutsboom. Een zekere W. van Heeswijk uit Valkenswaard had tegen het kapelterrein een stuk grond liggen en daar mochten we onze schutsboom op plaatsen. Een goede plek ver van bewoning vandaan. Vermoedelijk is het puur toeval dat we daar terecht kwamen. Later tijdens de grote ruilverkavelingen kregen we, door inbreng van eigen akkers elders, een eigen stuk grond grenzend aan de kapelberg. Een mooiere plek is nauwelijks denkbaar. De nabijheid van de kapel en de zware bomen scheppen een zeer aangename sfeer op het schietterrein. Bovendien is de kapel ook lieflijk zeer nabij. Alvorens de schietwedstrijd op Kermismaandag begint, knielen we allen bij de kapel neer om zegen over ons en overleden gildebrededers (-zusters) te vragen.

Openluchtmiss

De tweede gebeurtenis, die de banden

De gildebrededers knielen neer bij de kapel voor een gebed alvorens aan het koningschieten in 1999 te beginnen

met de kapel versterkte, was de toestemming van de pastoor in 1962 om de patroonsdag van Sint Jan met een openluchtmiss nabij de kapel te vieren. Gildebrededer Jan Hulsen had dat heel slim voor elkaar gekregen. De Strijpenaren hadden al jaren aangedrongen om op 24 juni een openluchtmiss bij de kapel te mogen houden, echter tevergeefs. Totdat de pastoor dringend verlegen zat om een nieuw lid in het kerkbestuur. Toen de pastoor een beroep deed op Jan, zei hij: "akkoord, maar dan moet u goedvinden dat er een openluchtmiss komt op 24 juni".

Zo is er sindsdien jaarlijks op 24 juni een openluchtmiss bij de kapel gehouden. Het gilde heeft de algehele organisatie in handen en begeleidt in vol ornaat de priester van en naar de kapel die als sacristie dienst doet. De miss wordt altijd door een grote menigte bijgewoond, velen komen van verre en vrijwel iedereen heeft een Sint Janstros bij zich. Want het hoogtepunt van de plechtigheid is de wijding van die trossen. Thuis hangt men die tros aan de buitenmuur en het huis is dan beschermd tegen alle mogelijke onheil.

De kapel en de grond er omheen zijn eigendom van de kerk. Echter de dagelijkse zorg en het onderhoud is een taak van het gilde. Dit was tot 1998 een bijna vanzelfsprekende doch onbeschreven afspraak. Bij de herziening van de statuten in dat jaar is aan het hoofddoel van het gilde als tweede doel toegevoegd dat zij toezicht houdt op de algehele toestand van de kapel en deze naar vermogen op orde houdt. Dus de innige verbondenheid van het gilde met de kapel is nu ook statutair vastgelegd. We zitten weer op één lijn met de oprichters uit 1645. ■

Max Farjon (archivaris van het gilde Sint Jan te Leenderstrip)

Gildebreeders in de ban van vreselijke dierenziekten en onzekerheden:

MINUTEN TIKKEN ALS UREN OP BOERENBEDRIJVEN

In voor- en tegenspoed steunen gildebreeders en -zusters elkaar. Een eed die vaak volmondig of in stilte op het vaandel wordt gezworen. Maar hoe gaat dat in het dagelijkse leven? Een reportage uit door ziekten getroffen gebieden. „Minuten tikken als uren. De stilte en de onzekerheid slopen jezelf en je gezin.”

door Kees van der Bruggen

Niemand is het ontgaan. Dierenziekten kwellen Nederland. Van varkenspest, de gekkekoeienziekte (BSE) naar mond- en klauwzeer (MKZ) en nu weer de voortschrijdende maatschappelijke discussie over de toekomst van de veeteelt en landbouw. Veel gildeleden zijn van boeren komaf. De redactie van De Gildetrom bezocht twee gildebreeders uit het Brabantse om hun verhaal op te tekenen. Het zijn: Harrie van der Ven (52) uit Maren-Kessel en Gerard Moonen (57) uit Udenhout.

Enorme inkomstenderving

Het is Goede Vrijdag 13 april 2001. Op de kop af zeven weken kan Harrie van der Ven, gewerschutter bij het Sint-Lambertusgilde in Maren-Kessel, zijn beroep als handelaar in levende schapen en lammeren niet uitoefenen. Drie vrachtwagens met evenzoveel chauffeurs staan al die weken stil. Kosten: vijftienduizend gulden per week. Tel uit. Om van het omzetver-

lies (in de drukke weken in de aanloop naar Pasen met een extra vraag naar lammeren) nog maar niet te spreken. Hij ziet zijn bedrijf naar de afgrond glijden. „Het is akelig stil hier. Al die weken geen dieren op het bedrijf, al die tijd geen of nauwelijks telefoontjes, amper contact met burens en familie. Je raakt compleet geïsoleerd. Voorts heb je de zorg voor je personeel. Daarnaast de onzekerheid. Van overheidswege is de communicatie gebrekkig. Ik weet niet hoe lang het nog duurt en wanneer er een einde aan de misère komt.” Hij vreest zelfs voor het voortbestaan van zijn bedrijf. Zeker nu een discussie is aangezwengeld om levende dieren niet over grote afstanden van het ene land via het andere land naar een nog verder land te vervoeren. „Mijn zoon Jeroen van 27 wil het bedrijf overnemen. Dat zou de vierde generatie Van der Ven in de schapenhandel worden. Wij weten niet of het nog zover komt”, zegt een te neergeslagen ondernemer.

Harrie van der Ven met Franse herdersstaf: „Het is akelig stil hier op het bedrijf. Al weken lege stallen”

„Den Haag wij zijn het zat”, één van de signalen op de brievenbus van gildebreeders Moonen, als teken dat de nood hoog is gestegen

Lege schapenstallen in Maren-Kessel ten tijde van de MKZ-crisis. De stallen zijn ontsmet en van vers stro voorzien. Het wachten is op het groene licht van de overheid

Niet geruimd

Verhoudingsgewijze is Van der Ven de macabere MKZ-dans die Nederland sinds het begin van dit jaar treft, ontsprongen. Hij is niet geruimd, terwijl bij zijn buurman de 'brandhaard' van het mond- en klauwzeervirus zat. „Het was een geluk bij een ongeluk dat we ten tijde van de exportstop op levende dieren geen schapen op stal hadden. Er waren juist twee vrachtwagens met 800 schapen op transport naar Frankrijk. Ook konden we nog 250 stuks van de hand doen in Oirschot. Maar stel, dat we al die evenhoevige dieren hier op doorvoer in de stal hadden, dan was de ellende helemaal niet overzien geweest. Dan komen taxateurs en moet je afwachten wat voor prijs je voor de handel krijgt”, aldus Harrie.

Ontstemd

Toen Maren-Kessel tot verdacht gebied werd verklaard, speelden zich in het dorp in de ogen van Van der Ven Wild-Westtaferelen af. „Allereerst neem je zelf maatregelen, zoals het vergrendelen van je erf en het plaatsen van borden en ontsmettingsbakken voor schoeisel. Daarnaast kom je een min of meer op sensatie beluste politie tegen. Midden in de nacht een politiehelikopter met een felle schijnwerper boven je huis. Of politiewagens die zonder enige aanleiding je huis en opstallen blokkeren. Dat speelt allemaal door je hoofd, los van de economische gevolgen voor je bedrijf. Als het lang duurt ga je er met z'n allen psychisch onderdoor”.

Ontstemd is hij ook over de communicatie met rijksdiensten, zoals de Rijksdienst voor Vee en Vlees (RVV). „In de beginperiode heb ik naar deze dienst en het ministerie van Landbouw telefoontjes

gepleegd en faxen verstuurd. Steeds met de vraag: Wat moeten wij doen? Een dame op het ministerie in Den Haag zei botweg: Had u maar niet in schapen moeten handelen. Van de RVV moet ik nog steeds antwoord krijgen op sommige faxen. Je wordt er helemaal murw van”, vertelt een geëmotioneerde Van der Ven, die vorig jaar zijn zilveren gildejubileum vierde.

Medeleven miniem

Vanuit zijn gilde heeft hij niet veel directe hulp gekregen. „Die mensen mochten ook niet op het erf komen en wij niet er vanaf. We hingen wel regelmatig onderling aan de telefoon en een enkeling

stuurde een opbeurend kaartje. Neen, onze pastoor is ook niet op huisbezoek geweest”.

Eenzelfde situatie deed zich vier jaar geleden voor bij Gerard Moonen, de standaardrijder van het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan in Udenhout. Met zijn varkenshouderij zat hij in 1997 in de buurt van een verdacht bedrijf waar de varkenspest heerste. Zijn bedrijf werd geruimd. Ook hij en zijn vrouw Jo kunnen zich amper herinneren dat er indertijd vanuit het gilde daadwerkelijke hulp op gang kwam. „Ja, enkele adhesiebetuigingen en telefoontjes. Voor de rest bleef iedereen uit goed fatsoen weg. De geestelijkheid kwam ook geen kijkje nemen. Maar onze pastoor staat er ook elke dag alleen voor in een parochie van duizenden zielen. Op zo'n momenten heb je eigenlijk nog de meeste steun van naaste familie en van de standsorganisatie”, meent Gerard Moonen. „Wellicht is er een bepaalde schroom bij gildebroeders en -zusters om je in zulke moeilijke tijden een hart onder de riem te steken”, meent zijn echtgenote Jo.

Solidariteit was er wel in de directe (agrarische) buurt. Veertien dagen na de ruiming zijn alle getroffen burens bij elkaar geweest om gevoelens aan elkaar kwijt te kunnen. „Gewoon om van mens tot mens bij te buurten”, zegt Jo.

Kamerbreed tapijt

Wie dit jaar in april de dam van de familie Moonen opreed, mocht niet veronderstellen dat de loper was uitgelegd. Ofschoon, een kamerbreed tapijt sierde de entree. „Uit voorzorg”, zegt Gerard, „Sprang-Capelle is hemelsbreed immers niet zo ver”, doelend op de mond- en klauwzeerziekte die daar werd vermeend.

Gerard en Jo Moonen met gemengd veeteeltbedrijf in Udenhout: „De onzekerheid en het isolement gaan je niet in de koude kleren zitten”

Kenmerkende situatie op boerenbedrijven. Rood-wit lint en pions moeten bezoekers erop attenderen niet welkom te zijn

Het tapijt is gedrenkt in desinfecterende vloeistof en ook bij de keukendeur staat een bak met het spul om het schoeisel te ontsmetten. Overigens, is het zeer moeilijk het erf te betreden. Overal de inmiddels bekende rood-witte lintafzettingen en bordjes met 'verboden toegang'. Bij Moonen zelfs dubbel. Gerard: „Wij hebben naast varkens ook melkvee. We kennen de ellende van vier jaar geleden met de varkenspest. Nu willen we de eventuele overdracht van het MKZ-virus naar onze melkkoeien zoveel mogelijk voorkomen”.

Verdacht bedrijf

Echtgenote Jo haalt een dikke ordner van de zolder. Vol krantenknipsels, correspondentie met en van allerlei instanties, opbeurende ansichtkaartjes, enzovoorts. „Dit is ons dossier over de varkenspest”. Gerard weet nog als de dag van gisteren dat de gevaarlijke dierziekte indertijd startte in de Peel. „Wij kregen hierover in een vroegtijdig stadium papieren thuis. Je denkt dan, ach het is een ver van mijn bed gebeuren. Je hoopt dat er een scheidingspunt komt. Maar rond eind mei kregen wij bericht dat we in de buurt van een verdacht bedrijf zaten. Binnen een straal van één kilometer moesten de bedrijven geruimd worden. Wij behoorden ook daartoe. Er werd een bijeenkomst georganiseerd met boeren, de gezondheidsdienst voor vee, de standsorganisatie en met collega's uit de Peel die hun ervaringen kwamen vertellen. Uiteindelijk doe je er niets tegen. Onder het motto: Hier rond Udenhout zit er slechts een verdacht bedrijf, laten we het hier dan maar meteen de kop indrukken”, aldus Moonen.

Ziel onder de arm

Zijn bedrijf werd op 31 mei 1997

geruimd. Het betekende de dood van 363 vleesvarkens, 200 gespeende biggen en 90 zeugen. Naast de kapitaalsvernietiging zaten er ook emotionele aspecten aan de ruiming. Gerard: „Wanneer je geruimd wordt, kun je op het bedrijf blijven of weggaan. Wij hebben voor dat laatste gekozen. Vooral mijn vrouw zag er tegenop. Met varkens en koeien op een bedrijf als het onze ga je anders om met dieren dan, bijvoorbeeld, een veehandelaar. Wij zien onze dieren als grote huisdieren. Je hebt er enkele keren per dag contact mee. Mijn vrouw zorgt altijd voor de varkens en ik voor de koeien. Aan deze dieren ga je persoonlijk hechten. Bij de ruiming zijn we 's morgens vroeg, toen de mannen in witte pakken kwamen, vertrokken. Veel schiet je er niet mee op, want je gaat dan op een ander adres zitten piekeren. Als je na de ruiming terugkomt op je bedrijf is dat een ramp. Lege stallen, geen geluiden. Alom stilte. Je loopt met je ziel onder de arm”, zegt Moonen gelaten.

Geen vergoeding

Evenals voor Harrie van der Ven nu, betekende de ruiming voor Moonen indertijd een flinke financiële aderlating. „Allereerst waren we reeds weken vóór de ruiming getroffen door een vervoersverbod, waardoor de stallen overvol zaten. We konden geen varkens afvoeren, maar ze moesten wel te eten krijgen. Toen de ruiming een feit werd, kwamen de taxateurs.

Onze standsorganisatie maakte een voorraming. Daarna kwamen de taxateurs van de overheid. De grote vraag rijst dan: zit er veel verschil in de ramingen en hoe spring je eruit? Uiteindelijk zijn we in redelijkheid tot elkaar gekomen. Als je dan geruimd bent, krijg je in de tussen-

liggende periode tot een herstart geen vergoeding. Bij ons duurde dat vier maanden. Op 1 oktober werd het gebied vrijgegeven en konden we opnieuw beginnen. Gelukkig lagen onze inkomsten niet geheel stil. Ik had nog mijn koeien en dit melkvee zorgde ervoor dat er nog een beetje brood op de plank kwam”, vertelt de agrariër.

Gruwelijk kwaad

Moonen kan zich goed herkennen in de opmerking die Van der Ven nu maakt over regelgeving en onzekerheden. „Dat was in 1997 ook zo. De tegenstellingen in regelgeving en het uitblijven van zekerheden heersen elke dag. Het spookt elk moment van de dag door je hoofd. Dat is ook de reden waarom mensen zo gruwelijk kwaad worden en ontzettend woedend zijn. Ik heb daarvoor alle begrip”. Hij ziet echter wel grote verschillen in de publieke opinie.

Gerard Moonen: „De publieke opinie inzake mond- en klauwzeer is momenteel totaal anders dan vier jaar terug met de varkenspest. Maatschappelijk gezien, wordt MKZ breder gedragen. Bij de varkenspest betrof het écht zieke dieren. Nu zien, horen en lezen de mensen dat gezond vee op brute wijze wordt afgeemaakt. Terwijl daar achteraf, als de uitkomsten van bloedonderzoek beschikbaar komen, helemaal geen reden voor aanwezig bleek”, verzucht de gildebroeder uit Udenhout.

Afgelastingen

In verband met MKZ zijn de afgelopen weken en maanden verschillende gildebijeenkomsten afgeblazen, zoals rommelmarkten, het inzamelen van oud ijzer en zelfs schietwedstrijden. Ook paardenconcoursen moesten het ontgelden en werden afgelast. Hoe het met de standaardrijders gaat op kringdagen, het Landjuweel in Helmond en het Federatietoernooi in Haaren, is bij het ter perse gaan van deze editie van De Gildetrom niet bekend. Standaardrijder Moonen: „Ik weet wel dat we in het jaar van de varkenspest als standaardrijders er niet zijn op uitgetrokken om verspreiding van het virus te voorkomen. Zoiets kan ik me ook dit jaar voorstellen in verband met MKZ”.

Cees Hermans uit Goirle, voorzitter van de Federatieve Commissie Standaardrijders, kan ook geen uitsluitel geven. „Persoonlijk ben ik niet optimistisch gestemd. Ik wil de organisatoren geen valse hoop geven. De meeste standaardrijders hebben een gemengd bedrijf. Zij zullen het niet in hun hoofd halen hun paarden te vervoeren. Waardoor collega's of zichzelf mogelijk een onnodig risico wordt bezorgd”. Hij adviseert van tijd tot tijd te kijken naar NOS-TeleTekst pagina 466 'Afgelastingen i.v.m. MKZ'.

AANVAL WERELDRECORD VENDELEN MET SUCCES GEKLAARD

Tweehonderdnegentig vendeliers (m/v) verdeeld over twee voetbalvelden, met ieder 49m² ter beschikking, zorgen voor een imponerend en indrukwekkend schouwspel.

Met de achtjarige Raymond v.d. Cammen als jongste deelnemer en de 70-jarige Frans Laurens als oudste is op zaterdagavond 5 mei 2001 in Berlicum het wereldrecord vendelzwaaien door 290 vendeliers (m/v) gebroken. Dat record was, volgens het Guinness Book of Records, in handen van de Belgen. Zij wisten ooit 144 vendelzwaaiers op de been te brengen. Het indrukwekkende en kleurrijke spektakel vormde het hoogtepunt van de festiviteiten rondom het vijfenzeventigjarig bestaan van de gildekring Hoge Schuts. Hierbij zijn aangesloten, in volgorde van aanmelding, de gilden uit Berlicum, Rosmalen, Heeswijk, Dinther, Nuland, Maren-Kessel, Vorstenbosch, Erp, Veghel, Nistelrode, Oss en Geffen. Uit geheel Brabant, maar ook uit Gelderland en Limburg wisten zij vendeliers op de been te brengen die onder zeer zware omstandigheden (het

was echt koud en er stond een windkracht van 4,5) de recordpoging met

Vier aan vier betreden de vendeliers het wedstrijdterrein. Daarna splitsen ze zich over twee voetbalvelden

Bisschop mgr. A. Hurkmans spreekt voor aanvang van de recordpoging een gebed uit en vraagt Gods' zegen om de inspanningen van de deelnemers te belonen. Links organisator Jan Schakenraad van de Hoge Schuts

Met behulp van vier voordraaiers, zoals hier Marc Somers, op verhogingen verlopen de acht verplichte slagen en vier extra synchroon

succes klaarden. Bovendien hadden de deelnemers tevoren goed moeten oefenen. Dat kon via videobanden, directe vendelinstructies in de omgeving of via internet. En nu maar afwachten of de Londense directie van het wereldrecordboek bereid is deze krachtinspanning van de Nederlandse schuttersgilden in de annalen op te nemen. ■

Europa koning Harry Ketels en echtgenote Thea zijn enkele van de juryleden die de recordpoging beoordelen

11e Gildencongres Oude Hertogdom Brabant in Zoutleeuw
 (B)

„JONGEREN VERWACHTEN WEERWERK VAN VOLWASSENEN”

Onverschilligheid is kenmerkend voor deze tijd. Laat als gilden aan de jongeren zien dat het wel degelijk uitmaakt wat je doet of wie je bent. Jongeren verwachten weerwerk van volwassenen. Dat zei professor Bert Roebben op het congres van het Oude Hertogdom Brabant. Dan is het volgens hem mogelijk opnieuw jongeren bij de gilden te betrekken.

De Hoge Gilderaad van Brabant uit België tekende voor de organisatie van het elfde congres van de gilden in het Oude Hertogdom Brabant. Het werd op zaterdag 7 april 2001 in Zoutleeuw (B) gehouden. Dit keer werd gekozen voor het thema: Geloof en jongeren in de gilden. Drie sprekers belichtten het onderwerp, waaronder Martin Horst, deken-schrijver van het Sint-Jorisgilde uit Budel. De gildencongressen worden meestal om de twee jaar gehouden. Alle gilden aangesloten bij de Hoge Gilderaad van Brabant (B), de Hoge Gilderaad der Kempen (B) en de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NL) zijn daarbij welkom. Het volgende congres is over twee jaar in Tilburg.

Religieus museum

Het congres begon met een Brabantse gildemis in de prachtige Sint-Leonarduskerk.

door Kees van der Bruggen

duiskerk. Kerk is misschien niet de goede benaming voor dit Huis van God. Het gebouw heeft zelfs de Beeldenstorm doorstaan en is daardoor eerder een museum van religieuze kunst. De deelnemers keken hun ogen uit, maar ook vanaf de kansel viel inspiratie te putten uit de woorden van voorganger deken Felix van Meerbergen.

Van Meerbergen was ook de eerste spreker op het congres. Zoals al tijdens de mis bleek, houdt hij er onorthodoxe katholieke zienswijzen op na en gaf ruitertlijk toe derhalve door Rome nooit tot bisschop benoemd te zullen worden. Van Meersbergen attendeerde de honderden gildebroeders en -zusters erop dat tradities geen toekomst hebben, wanneer ze te krampachtig worden.

In beweging blijven

Deken van Meerbergen vindt dat de

Deken Felix van Meerbergen: „Gilden moeten zich vanuit hun wortels herontdekken”

Kerk geen instituut moet blijven, maar in beweging moet zijn. „Een instituut verkrampt, zou ik Rome willen zeggen. Laten we uit de geschiedenis leren wat we morgen moeten zijn. Zeg hardop neen tegen onverdraagzaamheid en neen tegen het uitsluiten van mensen. Laten we kijken van waaruit wij geworteld zijn”. Een houding die hij ook van de hedendaagse gilden verwacht. Gilden zijn ook gegroeid vanuit de geschiedenis, Kerk en tradities. Maar door hier soms te krampachtig aan vast te houden, zijn ook de gilden bang voor de toekomst; zij zijn bevreesd de jongeren te verliezen. „Gilden zijn er voor de mensen en moeten hierbij aansluiting houden. Gilden zijn er voor mede-gildebroeders en -zusters. Blijf daarom geen instituut, maar blijf in beweging.

Houdt de gilden levendig. Gilden hebben een zending vanuit hun ontstaansgronden. Een roeping in een versnipperde samenleving. Gilden moeten zich in de huidige maatschappij vanuit hun wortels herontdekken”, aldus Felix van Meerbergen. In zijn ogen moeten gilden stelling nemen tegen alle vormen van onverdraagzaamheid, zoals discriminatie vanwege huidskleur, sexe, ras, geloof, of taal. Hij vindt het vanzelfsprekend dat gilden eens per jaar een activiteit organiseren die niet gericht is op de clubkas, maar bij voorbeeld ten bate van de Derde Wereld of vluchtelingen. „Wij moeten geen vrijetijdsclubjes blijven”.

Oud versus jong

Dat gilden vaak moeilijk aansluiting vinden bij jeugd en jongeren komt voort uit

Aandachtig gehoor tijdens een inspirerende eucharistieviering in de monumentale Sint Leonarduskerk

de houding van volwassenen, betoogde theoloog Bert Roebben, professor aan de Katholieke Universiteit Tilburg. Naar eigen zeggen bedrijft hij theologie vanuit jeugdperspectief. Vanuit zijn functie doet hij onderzoek naar onder meer het spanningsveld tussen de huidige jongerencultuur versus volwassenenverenigingen. Hij constateert drie stromingen hoe volwassenen met jongeren omgaan. De eerste groep is berustend en denkt dat er met jongeren niks meer te doen is. Zij zijn van mening dat men er geen greep meer op heeft en laten hun vervolgens aan hun lot over. De tweede groep is afwachtend en is van plan te wachten tot later. Dan komen ze wel tot inkeer en vallen terug op de waarden van hun ouders, is hun mening. De derde groep loopt de jongeren achterna. Zij willen znodig ook jong, vlot en modern doen, omdat ze veronderstellen dat alleen op deze manier de jongeren (opnieuw) te bereiken zijn.

Weerwerk bieden

Volgens professor Roebben is dat laatste zeker een verkeerde houding van volwassenen. „Jongeren verwachten juist weerwerk van volwassenen”. Hij schetst ook een beeld van de jongeren van tegenwoordig. Volgens hem is het volgende met ze aan de hand. „Wij leven in een postmoderne cultuur. Iedereen vaart op z'n eigen kompas. Door jongeren worden levende tradities niet langer gerespecteerd. Bovendien is sprake van globalisering. Jongeren worden onder meer via internet wereldburgers. Via dit medium kan een jongere alles in de wereld aanklikken om een eigen weg te volgen”. Hij vroeg zijn gildegehoor door middel van handopsteken aan te geven wie regelmatig op het internet zit. De 'score' was ongeveer fifty-fifty en daarmee was de prof best tevreden. „Internet”, zo zei hij, „heeft ook een risicoszijde. Het werkt de individualisering sterk in de hand”.

Wrijfpaal

Om jongeren aan gilden te binden, ziet professor Roebben mogelijkheden om hen een zekere thuishaven te bieden. Daardoor kunnen ze ook op hun verantwoordelijkheden worden aangesproken. „Het moet een plek zijn waar jongeren bij elkaar komen. Waar ze een wrijfpaal vinden in volwassen gildeleden die ze

weerwerk bieden. Zoek zelf de uitdaging op en laat hun ook die uitdaging vinden. Maar behoedt u voor een val in betekenisloosheid. Indifferentie, of onverschilligheid, is kenmerkend voor deze tijd. Laat als gilden aan de jongeren zien dat het wel degelijk uitmaakt wat je doet of wie je bent”, aldus professor Bert Roebben van de KUB.

Praktijkbenadering

Deken-schrijver Martin Horst van het Sint-Jorisgilde uit Budel benaderde het thema vanuit de praktische hoek. Zijn gilde kent relatief veel jeugdleden (12 jonger dan twintig jaar). Hij verduidelijkt hoe die goede verstandhouding met de jeugd is opgebouwd. Motivatie en betrokkenheid van volwassen gildeleden met de jeugd blijken de sleutels tot het succesrecept. Zelf was hij als 12-jarige al in het plaatselijke gilde geïnteresseerd, ofschoon hij geen flauw benul had wat het gilde precies inhield. Via een plaatselijke tentoonstelling rondom het Sint-Jorisgilde ging hij zich er verder voor interesseren. Door oudere gildebroeders werd hij gepolst om lid te worden en zo gebeurde het op een dag dat Martin vendelier werd. Op dat moment waren er nog tien gildebroeders actief. Door allerlei acties, waarbij ook oud-leden, ouders en familieleden werden betrokken, is het gilde in de loop van twintig jaar weer springlevend.

Souplesse

Gildebroeder Horst schrijft dit toe aan onder meer de lage instapdrempel voor jongeren (contributiereductie). Voorts het betrekken van de ouders, speciale

Martin Horst: „Als kleine jongen reeds met het gildeleven vertrouwd geraakt”

uitstapjes, op de jeugd afgestemde gildeactiviteiten, jeugdvergaderingen, kano-tochten, clubblad, een eigen gidelokaal en sinds kort zijn jongeren met een website op het internet actief. Belangrijk noemde hij ook de sociale contacten buiten het gilde om. Als voorbeeld noemde hij het benaderen van jongeren als ze een tijd hun neus niet hebben laten zien. Ondanks al die vernieuwingen tracht het Budelse gilde de tradities zoveel mogelijk te bewaren en min of meer spelendwijs over te brengen aan de jeugd. „Een karwei dat je als overheid of bestuur niet alleen kunt klaren. Je moet dit ten alle tijden samen doen met alle gildebroeders en gildezusters binnen uw eigen gilde. Want een gilde is een beleving, een beleving in een samenleving, die voortdurend in beweging is. Daarvoor zal ook enige souplesse nodig zijn”, aldus Martin Horst. ■

Onderlinge kout tijdens een van de intermezzo's op het elfde Gildencongres

Reportage

Ton Banning nieuwe secretaris voor Regio III:

WE MOETEN NAAR EEN SNELLE, OPEN COMMUNICATIE

Ton Banning uit het Gelderse Didam is de nieuwe secretaris voor Regio III van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden (EGS). Met behulp van de digitale snelweg wil hij in EGS-verband naar een snelle, open communicatie. Een eerste kennismaking.

door Kees van der Bruggen

Ton Banning: „Door het interfederatief overleg tussen Noord-Brabant, Limburg en Gelderland zijn er korte en zinvolle communicatielijnen”

Op 20 april 2001 is Banning tijdens de plenaire vergadering van de EGS in het gouvernementsgebouw in Maastricht geïnstalleerd. Hij volgt Reinier Haase op. Haase was 1 jaar secretaris voor Regio III. Deze EGS-regio wordt gevormd door: Nederland (OLS, Oud-Limburgse Schuttersfederatie, FGS, Federatie van Gelderse Schuttersgilden en de NBFS, Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden), Groot-Brittannië, Republiek Ierland, Zweden, Noorwegen en Finland.

Verbreden contacten

„Als secretaris voor Regio III heb je vooral een dienende functie”, zegt Banning direct na zijn aantreden. „Je dient de regio door zaken goed te regelen. De regio bepaalt de richting”. Wat dat betreft heeft hij alle vertrouwen in de goede samenwerking tussen de Nederlandse bloedgroepen in regio III. „Door het interfederatief overleg zijn er korte en zinvolle communicatielijnen”. Anders zit het met de overige landen. „Ik zie dat schutterstradities opleven in Zweden, Denemarken, de Republiek Ierland en Groot-Brittannië. Wij moeten ze nu voor de EGS interesseren”. Sinds lange tijd was een deputatie uit Zweden present op de jongste plenaire vergadering in Maastricht. „Dat geeft hoop. Bovendien is secretaris-generaal

Lothar Heupts bezig met Engeland. Krijgen deze contacten met de Engelsen duidelijker vorm dan worden die naar mij overgeheveld. Wij hopen dat ze in 2003 in Oostenrijk bij het Europees Koningschieten aanwezig zijn”, aldus Banning.

Digitale snelweg

Banning is felle voorstander van automatisering. Dat zal dan ook een van zijn speerpunten in het regio III-beleid worden. „Veel gaat al via e-mail en internet. Dat moet de komende jaren, zeker in EGS-verband sterk worden verbeterd en uitgebreid. Informatie die ik vanuit het hoofdkwartier of uit vergaderingen krijg, wil ik zo snel mogelijk doorsturen naar alle betrokkenen. We moeten toe naar een snelle, open communicatie. Voor gilden en schutterijen mag de EGS geen geheimen hebben. Dat is een wezenlijk onderdeel van de dienende functie die ik richting achterban heb”.

‘Mensen maken EGS’

Dat de EGS met ruim zes miljoen gildebroeders en -zusters in Europa inmiddels is uitgegroeid tot een instituut, realiseert Banning zich maar al te goed. Toch is hij het lang niet met alles eens, zoals de overkoepelende Europese organisatie thans functioneert. Banning: „Neem als voor-

SIGNALEMENT

Naam: Banning, A. Th. J. M.
Roepnaam: Ton
Geboren in: Didam
Leeftijd: 53 (08-12-1947)
Adres: Kerkstraat 60
PC + Plaats: 6941 AJ Didam
Beroep: interim-manager/consultant

Burgerlijke staat: Gehuwd
Gehuwd met: Riet Banning-Loeters
Kinderen: Drie; Ester (23), Emile (22), Mirjam (21)

Schutsbroeder sinds: 1975
Schutterij: Sint Isidorus, Oud-Dijk
Functie: Lid
Schutterskring: Didam
Functies binnen de FGS: Bestuurslid, federatiesecretaris
Sinds: 1995, resp. 2000
Onderscheidingen: Broeder in de Ridderorde van de H. Sebastiaan In Europa
Hobby's: Internet, reizen, fietsen
Hartewens: Voortgaande automatisering binnen schutterijen en gilden. Toename van onderlinge digitale communicatie binnen enkele jaren

Onvergetelijk: De hier en daar aanwezige onverzettelijke houdingen binnen schutterijen en gilden inzake openstaan voor veranderingen en meningen van anderen. Teveel in zichzelf gekeerde opstelling van de onderlinge groepen, waardoor geen goede invulling aan de broederschap wordt gegeven.

Wil nog eens: Ik ben geen echte 'streber'. Na hartoperatie besef gekregen van de betrokkenheid van het leven. Doelen dichterbij leggen; meer leven met het moment van de dag dan met planmatige toekomst. Ook als secretaris voor EGS-Regio III ben ik als persoon slechts een schakeltje in lange traditie.

beeld deze tweedaagse bijeenkomst in Maastricht. Alles ogenschijnlijk prima geregeld, maar de totaal-aanpak past niet bij het schutters- en gildeleven. Dit soort vergaderingen zijn geschikt voor het bedrijfsleven; zij passen beter in een andere belevingswereld. Wij moeten als

EGS met de benen op de grond blijven. Gelijkgezinden in gelijke omstandigheden ontmoeten. Samen gemoedelijk ook een pot bier drinken en internationaal informatie uitwisselen. De mensen maken de organisatie. De EGS moet het raamwerk vormen om mensen te mobiliseren. Feitelijk is de EGS niet meer dan een regelaar, een geleidepatroon. Dat moet het doel en motief zijn om samen in Europa op te trekken”, meent de nieuwe regiosecretaris.

„EGS IS RAAMWERK OM MENSEN TE MOBILISEREN“

2006: EST in Brabant

Door de levendigheid van de organisatie, verwacht Banning niet met de EGS op dood spoor te komen. „Naarmate de mobiliteit van de mensen toeneemt, groeit ook de interesse voor bijvoorbeeld het Europees Schutterstreffen. Dat hebben we gezien in Krakau Polen, Garrel in Noord-Duitsland en straks zullen we dat ook weer zien in Vöcklabruck, Oostenrijk”, zegt Banning.

Stilletjes ziet Ton Banning al uit naar het jaar 2006. Het presidium en de plenaire vergadering hebben in Maastricht besloten dat er dan weer een internationaal schutterstreffen (EST) in Nederland komt. „De voorkeur gaat uit om die manifestatie in de provincie Noord-Brabant te organiseren”, besluit Banning. ■

COMMENTAAR

Met de benoeming van Ton Banning, secretaris van de Federatie van Gelderse Schuttersgilden (FGS), tot secretaris van Regio III van de EGS, heeft Noord-Brabant mijns inziens wederom een aderlating gedaan. Ton wil ik gelukwensen en hopelijk wordt de samenwerking even oprecht en prettig als met zijn voorganger.

Nu komt Banning in het EGS-Prsidium en hem ging voor Louis Litjens uit Limburg. In korte tijd heeft Litjens bewezen een kapabele penningmeester en bestuurder te zijn. Wat mij verbaast, is de betrekkelijke betrokkenheid van de Brabanders. Als ik af ga op deelnemerslijsten van de laatste drie keer Europees Schutterstreffen zeg ik: Noord-Brabant laat zich op deze manifestatie horen en zien. Daarom snap ik niet, dat er vanuit 'onze' gelederen (met verhoudingsgewijze veel meer georganiseerde gilden ten opzichte van de twee andere provincies) niet meer daadkracht naar voren komt. Nogmaals: dit is geen persoonlijke aanval. Noch op Louis, noch op Ton. Ik (en ongetwijfeld diverse gildeleden uit het Brabantse) betreur het dat de NBFS geen kans ziet voor een sleutelpositie binnen de EGS kandidaten aan te dragen.

K.v.d.B.

Reportage

Voorjaarsvergadering 2001

MAASTRICHT WEER EVEN MIDDELPUNT VAN EUROPA

Even was Maastricht weer het middelpunt van Europa. De Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden (EGS) hield er op 20 en 21 april de voorjaarsvergadering. Het gezelschap met afgevaardigden uit België, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Polen, Zweden en Nederland Gelderland, Limburg, Noord-Brabant) hield de plenaire zitting in de Europazaal van het gouvernement aan de Maas, waar onder andere de Limburgse gouverneur mr. B.J.M. van Voorst tot Voorst hen op vrijdag toesprak. De volgende dag was er een inspirerende eucharistieviering met de hulpbisschop van Roermond, mgr. dr. E.J. de Jong en pater Karel de Wilde in de huiskapel van het museum Afrika Centrum te Cadier en Keer. Tijdens de H. Mis werden tal-

rijke vertegenwoordigers van de Europese gilde- en schutterswereld opgenomen in de Ridderorde van de Heilige Sebastiaan in Europa. Een hoge onderscheiding kreeg Cor Setz. ■

Plenaire vergadering in de statenzaal van het Limburgse gouvernementsgebouw met achter de bestuurstafel het presidium van de EGS

Tijdens de plechtige eucharistieviering worden ruim vijftig nieuwe leden in de Ridderorde van de Heilige Sebastiaan in Europa opgenomen

Polen dragen het EGS-vaandel de huiskapel van het museum Afrika Centrum binnen als celebranten en kapittelraad hun intrede doen

Europa koning Harry Ketels (l) en de nieuwe chef protocol van de EGS Jaap van den Berg bij de tafel in de Europazaal waar het Verdrag van Maastricht is getekend

Brabanders die in de Orde van de H. Sebastiaan zijn opgenomen (v.l.n.r.): Cor Setz (Ridder), Jo van den Biggelaar, Mies Sijbers en Hennie Hoppenbrouwers (allen Broeder). Marc Pijnenburg torst het EGS-vaandel

Na de plechtigheden vindt gedecoreerde Hennie Hoppenbrouwers, voorzitter kring Baronie en Markiezaat, het tijd voor een pint met hulpbisschop mgr. dr. E.J. de Jong van het bisdom Roermond

Leerkrachten en gilden geanimeerd aan tafel

BIJENKOMST LESPAKKET DRUK BEZOCHT

Het lespakket over de schuttersgilden in Noord-Brabant blijkt een schot in de roos. De eerste oplage is als een warm broodje over de toonbank gegaan. Ruim honderdvijftig scholen willen met het onderwijspakket nog dit jaar of volgend schoolseizoen aan de slag.

door Kees van der Bruggen

NBFS-penningmeester Hans Schreuder:
„Eerste oplage lesmateriaal snel uitverkocht”

Volle bak in het Provinciehuis in Den Bosch

Op woensdagmiddag 13 december 2000 kwamen meer dan honderd vertegenwoordigers van basisscholen en gilden in het Provinciehuis in Den Bosch bijeen om kennis te nemen van het onderwijspakket over de Brabantse schuttersgilden. Inmiddels hebben, zowel scholen als gilden, ieder ruim 125 pakketten besteld. Daarmee is de eerste oplage van 250 stuks uitverkocht.

Ledenwerving bijzaak

De bijeenkomst was opgezet door de stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening (BRG) en de federatie (NBFS). Doel was om achtergronden van dit brede pakket te verklaren aan leerkrachten en gilden. Zoals bekend, bestaat het onderwijsmateriaal 'Daor hedde de Guld' uit een video en een werkboek voor de betreffende leerkrachten.

In zijn inleiding schetste drs. Hans van der Linde van de stichting BRG het ontstaan en de betekenis van de schuttersgilden. Hij zei ook dat in de loop der jaren de beeldvorming van de gilden in negatieve zin is veranderd. In zijn optiek heeft bij de publieke opinie het recreatieve aspect binnen een gilde de overhand gekregen. Van der Linde wees er nadrukkelijk op dat gildebreders meer zijn dan vendelzwaaiers en drinkebroers. „Die clichébeelden bestaan nog steeds. Bij volwassenen, maar ook bij hun schoolgaande kinderen”, aldus de BRG-man. De leerkrachten gaf hij te verstaan dat het niet de bedoeling is het onderwijsleerpakket te gebruiken om onder de jeugd nieuwe leden voor het gilde te werven. „Maar als dit een gevolg ervan is, is daar natuurlijk niets op tegen”.

Werkgroepen

Na vertoon van de video en een korte koffiepauze, verdeelden de deelnemers aan de bijeenkomst zich in werkgroepen om over het lesmateriaal te discussiëren. Groepsgewijze werden de verschillende hoofdstukken besproken, bekritiseerd en werden ideeën aangedragen. Hierbij werden de gildebreders en -zusters over de leerkrachten verdeeld, of andersom. Op deze manier sloot de praktijk op de theorie aan. Tony Vaessen van de federatie en Hans van der Linde begeleiden

de werkgroepen. In een plenaire vergadering werden de uitkomsten van de werkgroepen besproken. Opvallend waren de loftuitingen die de onderwijswereld naar voren bracht. Sommige leerkrachten bleken zo gretig dat ze met het lespakket met jongere groepen kinderen van start willen. De streefleefijd is echter van negen tot twaalf jaar. Ook kwamen uit de zaal opmerkingen dat het schutterspakket zeer geschikt is voor het speciaalonderwijs. Een ander zag mogelijkheden voor een multiculturele dag.

Geen eentonigheid

Ook was er bedekte kritiek. Sommige vonden de rol van kinderen binnen de gilden onvoldoende belicht. („Wat kunnen kinderen binnen het gilde doen?”). Een tweede vond dat er meer aandacht moet worden besteed aan de folklore en een derde is van mening dat het koningschieten intensievere aandacht had kunnen krijgen. Van der Linde in zijn weerwoord: „Er moet ook nog wat overblijven. Als de informatiedichtheid te veel wordt, wordt het onderwijspakket in totaliteit eentonig”. Voor wat betreft het laatste kreeg hij de handen op elkaar van de leerkrachten aangaande de video: „De film heeft zeer sterke kanten. Naast korte uiteenzettingen, prikkelt de video vooral nieuwsgierigheid”. Het ligt in de bedoeling over ruim een jaar, als scholen en gilden met het onderwijspakket hebben gewerkt, een evaluatiebijeenkomst met alle betrokkenen te houden. ■

Drs. Hans van der Linde van de BRG geeft toelichting op inhoud en werkwijze van het lespakket

Groepsdiscussies tussen leerkrachten en gildeleden

HET GILDEZILVER VAN DE VELPSE SCHUTTERS-GILDEN

Inleiding

In 1974 schreef de heer Harm Douma een interessant artikel in Merlet over het niet meer bestaande Sint Vincentiusgilde van het Graafse kerkdorp Velp. Daarin beschreef hij het reglement van het gilde aan de hand van een oud gildeboekje, dat deel uitmaakt van het dorpsarchief van Velp. Aan het einde van het artikel doet Douma een oproep aan de lezers om na te gaan of het gildezilver van het Sint Vincentiusgilde nog ergens aanwezig is.

Welnu, inmiddels is bekend waar het gildezilver zich bevindt en wel in het Vleeshuismuseum te Antwerpen.

Maar daarmee is niet alles gezegd over het gildewezen in Velp. Velp kende namelijk nog een gilde en wel het Sint Jansgilde. Ook dat - inmiddels diep ingeslapen - gilde beschikte over fraai gildezilver. Gelukkig is dit zilver niet verloren gegaan en ligt het nu vredig naast het zilver van het Sint Vincentiusgilde in Antwerpen.

Het is onbekend hoe het in Antwerpen terecht is gekomen, maar waarschijnlijk is het zilver na het teloorgaan van de gilden rond 1880 op een veiling terechtgekomen of aan een antiquair verkocht. Jolles komt in zijn boek 'De schuttersgilden en schutterijen van Noord-Brabant' (1933) niet verder dan een vermelding in een voetnoot van Velpse gildezilver in het Vleeshuismuseum zonder nader aan te geven om welk zilver het gaat. Kenner bij uitstek van het gildewezen W.H.Th. Knippenberg gaf in 1969 in De Gildetrom (16e jaargang nr.4) een beschrijving van het Velpse zilver. Te oordelen echter naar de weergave van jaartallen, namen en merken op de schilden heeft hij enkele onnauwkeurigheden in zijn artikel laten sluipen.

Waarschijnlijker is dat Knippenberg gebruik heeft gemaakt van de catalogus 'Schatten der Vlaamse Schuttersgilden' (Antwerpen, 1967), waarin vrijwel dezelfde omissies voorkomen in jaartallen, merken en namen. De samenstellers van de tentoonstelling 'Vijfhonderd jaar Noordbrabantse schuttersgilden' te Eindhoven (1977) zijn er ook niet aan toegekomen het Velpse zilver, dat op die tentoonstelling te bewonderen was, nauwkeurig te beschrijven in de catalogus. De vermelding in 'De Gouden Guld' (1983) tenslotte, dat er nog een schild van de Velpse gilden in Nijmegen zou zijn, berust helaas op een misverstand.

Het lijkt daarom nuttig dit gildezilver nu eens goed te bestuderen en de gegevens correct te vermelden. Een recent bezoek aan het historische Vleeshuismuseum in Antwerpen was daarom zeker de moeite waard. In het depot onder de dakspanten van het gebouw ligt het zilver veilig opgeslagen onder inventarisnummers 2070 (Sint Vincentius) en 2069 (Sint Jan) in een stalen kast tussen bolletjesplastic. Het gildezilver van beide schuttersgilden verkeert in een slechte staat van onderhoud en behoeft zeker een grondige restauratie. Grote uitgelubberde gaten aan de boven- en onderzijde van de schilden herinneren aan de onzorgvuldige manier waarop destijds de schilden aan elkaar werden bevestigd. De snavel, borst en staart van de koningsvogels werden doorboord om er de nodige koningsschilden aan te hangen.

De afbeeldingen op het koningszilver zijn zeer gevarieerd: patroonheiligen worden afgewisseld door tekeningen van agrarische of andere activiteiten en fraaie familiewapens.

Vakkundig gegraveerde schilden en simpel uitgevoerde schilden met een hoog 'huisvlijtgehalte' hangen broederlijk naast elkaar aan de 'breuk'. Het medaillon van het Sint Jansgilde, waarover later meer, is wel het pronkstuk van het Velpse zilver.

Zoals wel vaker het geval is bij het gildezilver, staat niet op elk koningsschild vermeld tot welk gilde het behoorde. Omdat het Velpse gildezilver aan twee onderscheidene kettingen hangt, kan een redelijk betrouwbaar overzicht gegeven worden van het gildezilver.

Medaillon van het Sint Jansgilde uit Velp gedateerd 1644

Het Sint Vincentiusgilde

Het Sint Vincentiusgilde heeft een rond ongedateerd laatgotisch medaillon (7 cm) met een opvallende beeltenis van Sint Vincentius binnen een kabelrand omgeven door bladmotief. De rechtsgewende, halfplatte, holle en gekroonde koningsvogel met halsband is 15 cm lang en stamt uit het jaar 1619 en is daarmee het oudste stuk van de Velpse gilden. Tot op heden is niet bekend waar en door welke zilversmid deze vogel is gemaakt.

Medaillon Sint Vincentiusgilde te Velp zonder jaartal en merk

Ene Jacob Jansen laat op een eenvoudig schild weten dat hij zich vanaf 1688 Keizer van het Sint Vincentiusgilde mocht noemen: "Jacob Jansen Keijser 1688". Voorts kent het Sint Vincentiusgilde een totaal van 12 koningsschilden, waarvan het oudste dateert uit 1657 en het jongste uit 1821: Walrafen Hermens als Coninck 1657

Welbert Jansen Coningh 1734

Bastiaan Hendrik Op Steegh Coningh 1741

Hermanus Lentius Coningh 1747

Peter Smets Coningh 1753 en Peternel Juerius als Coningin

Cornelius van Dijck Coningh tot Velp A] 1760

Cornelus van Dick Coningh tot Velp 1766 (dezelfde als 1760 Van Dijck?)

Bastiaen Prinsen Coonig onder Sint Vinsent 1781

Wilbert Janse Conig tot Velp 1789 (vervaardigd door L. van Gemert, Grave)

Fransis Gerts van den Elsen Coning te Velp 1792 Casper de Bruijn Koning onder S. Vinsent Gild tot Velp 1811 (?)

Sint Vincentius Patroon van Velp Evert Peters Mr. Metselaar Koning te Velp 1821.

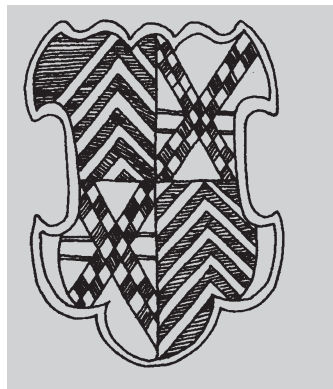
Hermanus Lentius, koning Sint Vincetiusgilde 1747

Caspar de Bruijn, koning Sint Vincetiusgilde 1811 (?)

Klein schild met slechts de naam Herman Roefen anno 1644

Blazoën van de familie Van Amstel d'Ysselstein(?)

Twee kleinere schilden van identieke vorm uit 1619 en 1644 vermelden slechts de naam van Herman Roeffen; deze zou koning geweest kunnen zijn, maar bij het ontbreken van enig verder gegeven denken wij eerder aan een herinneringsschild. Tenslotte hangt nog een klein schild aan deze ketting met daarop het blazoën van de familie Van Amstel d'Ysselstein(?). De band tussen het gilde en deze familie is ons onbekend.

Het Sint Jan Baptist gilde

Het koningszilver van het Sint Jansgilde bestaat uit een vogel, een medaillon, 19 koningsschilden en drie herinneringsschilden. Het medaillon is een bijzonder fraai werkstuk in barok uitgevoerd en dateert uit 1644. Het is geschonken door Gerrit Gerritsen en stelt het doopsel van Christus voor in een omlijsting van rolwerk met twee hoornen van overvloed, een engelenkopje en een grotesk masker als afsluiting (zie foto 1). Dit medaillon kan wel beschouwd worden als één der beste stukken uit Noord-Brabant in de barokstijl.

De holle platte vogel is 15 cm lang en is een geschenk uit 1656 van Pastoor Henricus Loefs. Deze vogel is vrijwel een kopie van de vogel van het Sint Vincentiusgilde, alhoewel de keuren verschillend zijn. De koningsvogel is mogelijk vervaardigd in Den Bosch door Danckert Aerts Janszoon, terwijl het medaillon geen zilvermerken kent.

De koningsschilden, daterend uit de periode van 1661 tot 1828, zijn:

- Derck Jaspers is Conink anno 1661
- Simon van Bommel Coninck 1710 Sibilla van Guelen sin huisvrouw
- Godefridus Brandonk Coninck 1725
- Peter Jansen is Coningh 1749
- Egbertus A. Hocker Coning in het Jaer 1750
- Jan Sibert Peters Coningh 1755
- Lenardus Braendonk Coningh 1757 (verwant aan 1725 Godefridus Brandonk)
- Fraenseis Stevens is Coningh 1760
- Jan Wilbers Coning tot Velp 1766
- Henricus Gervers coning van de schutterij van S. Jan tot Velp 1773
- Lindert Gerts Conig in Velp 1786
- Wilhelmus Schreven Conig tot Velp 1786
- Aan Sint Jan Baptist Bij vernieuwing van de Schutterij te Velp den 17: Junij 1813 door C: Gervers Maire M. Hogers adjoint Maire en 21 Particuliren van de Gemeente Waarvan den 1st Koning is geschooten door C. Friesen van Grave een der Jongste Schutters te Velp den 24 Junij 1813
- Cornelus Vriesen Coning onder het broederschap van S. Jan te Velp 1817 (dezelfde als in 1813?)
- M.B. van de Weggelaar Koning te Velp onder het Gild van Sint Johannes 1818
- Zaa Broeders van Sint Jan / wilt uwen Patroon eren / en volgt zijne voet stappe naar / dan zult gij trionveeren Magiel Hoo-gers konning tot Velp 1822

Joannes Jansen Koning van het Broederschap van Sint Jan te Velp 1823

G. van Houdt Koning van Sint Johannes te Velp 1824 (vervaardigd door C. van Gemert, Grave)

Johannes Driessen Koning van het Broederschap van den Heilige Johannes Bapt. te Velp 1828

Simon van Bommel, koning Sint Jansgilde 1710

Leonardus Braendonk, koning Sint Jansgilde 1757

Het valt op dat er twee schilden zijn uit hetzelfde jaar 1786. Nergens is terug te vinden dat de gilden meer dan een keer per jaar om de vogel zijn deze schilden dan ook later door elkaar geraakt. Het komt ons voor dat het schild van Lindert Gerts bij het zilver van Sint Vincentius hoort. Een mogelijk familielid was daar rond deze tijd ook al koning: Fransis Gerts van den Elsen.

Voorts kent het Sint Jansgilde twee herinneringsschilden uit 1649 resp. 1653 van This Hermans. Het merkwaardige is dat zowel de twee schilden van Herman Roeffen van het Sint Vincentiusgilde (1619, 1644) als de twee hierboven genoemde schilden van This Hermans dezelfde vorm hebben en precies dezelfde driehoek als enige afbeelding op het schild gegraveerd. Deze driehoek komt ook voor bij 1657 Walraven Hermans (Sint Vincentius gilde 1657) die een hart plaatste binnen de driehoek op het schild. De betekenis van deze driehoek is niet bekend, maar mogelijk zijn Hermans en Roeffen verwant. Genealogen kunnen dat misschien nog eens voor ons uitzoeken.

Pastoor Loefs, die de vogel schonk in 1656, schonk eerder in 1650 een herinneringsschild met vermelding van zijn functies: '1650 H. Henric Loeefs Pastoor tot Velp en Landt Deken des Lands van Ravenstein'.

In de Franse tijd werden vrijwel alle schutters- en ambachtsgilden op last van de overheid verboden. Toch zijn er voorbeelden bekend, waarbij schuttersgilden in die tijd actief waren, zoals het Cloveniersgilde van Grave. Men moest daarbij wel blijf geven achter de Fransgezinde overheid te

M.B. van de Weggelaar, koning Sint Jansgilde 1818

Klein schild met slechts de naam This Hermans anno 1649

staan. Het Sint Jansgilde is vanaf 1786 niet actief geweest en in 1813 hernieuwd. Mogelijk heeft het Sint Vincentiusgilde in 1811 nog om de koning geschoten, zo kan blijken uit het koningsschild van Casper de Bruijn uit 1811, hoewel dat jaartal nauwelijks te lezen is. Het ging de gilden daarna blijkbaar toch niet voor de wind, want in 1840 blijken zij zich tot één broederschap te hebben verenigd, gelet op het koningsschild van Johannes Gerrardus Vos uit 1840: "Johannes Gerardus Vos Koning van de broedersschappen der Heiligen Johannes baptis en Vinsentius te Velp 1840" (gemaakt door J. van der Klokken, Grave).

Tot slot

In een bewaard gebleven gildeboekje van het Sint Vincentiusgilde is tot 1856 een inventaris van beide gilden bijgehouden: "1856 bestontten de zilvers in 39 platen, 2 haanen, 2 schilten en kettens". In 1877 herschrijft men de statuten van beiden gilden nog, maar daarna vernemen we niets meer van de beide gilden en komen we het zilver pas begin 20e eeuw tegen in de catalogus van het Vleeshuismuseum. Uit bovenstaande beschrijving van het zilver blijkt dus dat er tussentijds geen zilver van de Velpse gilden verloren is gaan. Ondanks een uitgebreide beschrijving weten we nog niet alles van deze gilden. Hoe is het zilver in Antwerpen terecht gekomen? Wat is de band tussen de familie Van Amstel d'Ysselsteijn met Velp? Hadden de gilden nog attributen, zoals een vaandel, trom of wapen? Waar schoten zij om de vogel? Mogelijk komen we daar later nog eens achter. Moge dit artikel voor geïnteresseerde gildebroeders aanleiding zijn het gildezilver en aanverwante zaken van niet meer bestaande gilden uit eigen stad of (kerk)dorp eens te onderzoeken en daarover te publiceren. Het is daarbij aan te raden de zilveren schilden exact na te tekenen, waardoor de afbeeldingen beter bestudeerd kunnen worden.

Noot: de gegevens over de zilvermerken werden vriendelijk beschikbaar gesteld door de heer Herman van Cuijk te Boxmeer.

Jan Timmermans
Cloveniersgilde Grave

IN 2002 OPNIEUW EEN PELGIMAGE

Doel: Fatima en Santiago de Compostela

Eind 2002 organiseert de Stichting Pelgrimage opnieuw een bedevaart. Dit maal is het doel van de reis de bedevaartplaatsen Fatima en Santiago de Compostela. Er wordt een 12-daagse busreis georganiseerd die op 28 september vertrekt. Er wordt weer een evenwicht gezocht tussen een pelgrimsreis met een christelijke grondslag, een cultuurreis waarin mooie plekjes van de schepping worden bezocht, en een sfeer tussen en onder de deelnemers van respect, geborgenheid maar ook gezelligheid. Tijdens de reis worden de gebruiken en tradities van de gilden en schutterijen met hun vaak eeuwenlange band met de RK-geloofsgemeenschap op gepaste wijze tot uiting gebracht. Dat zal met name gebeuren tijdens de vieringen in Fatima en Santiago de Compostela die tijdens de reis worden georganiseerd. Tijdens de reis gaat het echter in de eerste plaats om de broederschap en de saamhorigheid zoals deze bij de gilden bestaan. In de tweede plaats komt de uitstraling en presentatie van al die gebruiken van de gilden en schutterijen.

Het bestuur van de stichting heeft veel nieuwe ervaringen opgedaan tijdens de reis die in november 2000 naar Rome is georganiseerd en waarbij de deelname aan de Nederlandse Dag als een van de hoogtepunten is ervaren. Voor het doel van de reis zullen weer heel wat kilometers per bus moeten worden afgelegd. Tijdens de reisdagen wordt er voldoende

ruimte ingebouwd om interessante plaatsen met hun bezienswaardigheden te bezoeken. Voor de reistechnische verzorging is wederom gekozen voor Pelikaan Reizen uit Zevenbergen. De omvang van de groep zal naar verwachting beperkter zijn dan die van de Romereis 2000. Dit betekent een minder grote massaliteit tijdens de gezamenlijke activiteiten. De kosten van deze busreis bedragen 699 Euro ofwel ongeveer f 1.540.-. Daarin is begrepen de busreis, de overnachting op basis van halfpension en tijdens 7 van de 12 dagen een lunch. De reis wordt dit keer gemaakt met een luxe Comfort Class Touringcar.

Nadere informatie is te verkrijgen bij het secretariaat van de Stichting Pelgrimage, de heer A. Boot te Etten-Leur, telefoon 076-5013270. Daar kan ook een informatiefolder worden opgevraagd.

Nadere informatie: René van Hal, Spinet 47, 3766 ZB Soest
Telefoon 035-6020573, e-mail rvanhal@wanadoo.nl

HET KOST MAAR EEN TIJNTJE

Het kost maar een tiëntje om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal vier Gildetrom-regels, sturen aan:

Administratie De Gildetrom, Dr. de la Courtstraat 71, 5421 JG Gemert. Voeg het geld in contanten er bij.

Het onderwerp van de advertentie hoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben.

Mogelijke onderwerpen o.a.: de aandacht vestigen op een activiteit, informatie vragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen, of iets te koop aanbieden.

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

VOOR JONGENOUW! ULEEST 'MTOCH OOK?

EEN GESCHIEDENIS IN (GILDE)ZILVER

Gildezilver is zilver met een speciale functie. Het bekendst zijn natuurlijk het konings- en prijzenzilver. Zij vertellen ons en volgende generaties, wie wanneer koning was van een bepaald gilde of wie wanneer op een bepaald wedstrijdonderdeel een bijzondere prestatie geleverd heeft. Het herinneringszilver legt vast, wanneer een bepaald gilde een gildendag georganiseerd heeft en van de drager mag aangenomen worden, dat zijn (of haar) gilde daaraan deelgenomen heeft. Daarnaast organiseren diverse gildes wedstrijden, waarbij de winnaar de tijdelijke bezitter van een (vaak naar de schenker genoemd) wisselschild wordt.

Van deze vier 'categorieën' is de eerste de oudste, de meest onderzochte en beschrevene. Elk exemplaar uit deze categorie is uniek, al lijkt het in zijn uiterlijk misschien wel op andere exemplaren uit dezelfde tijd en/of regio.

Die gelijkenis speelt de laatste decennia een steeds kleinere rol. In toenemende mate spreekt de fantasie van de opdrachtgever en de maker een woordje mee. Het schild, beter gezegd: het gildezilver, krijgt er daarmee een extra dimensie bij. Om zo te zeggen: een extra hoofdstuk in het verhaal.

De meeste schilden vertellen nog steeds een verhaal, dat zich binnen één gilde afspeelt. Sinds 6 mei 2001 is er minstens één schild, dat het verhaal van de samenwerking tussen twee gildes vertelt: dat van het Sint Maartensvuur in Waalre en Dommelen. Deze activiteit wordt jaarlijks door een van de beide gildes georganiseerd en telt dan honderden deelnemers, onder wie zeer veel jeugd. Al dan niet met steun van ouders, leerkrachten en vrijwilligers hebben ze de meest uiteenlopende lampions gemaakt, waarmee ze na de H.Mis in optocht naar een grote brandstapel trekken. Daar beelden de gildes de legende van de heilige Martinus uit en verzorgen demonstraties. Omdat het dan meestal behoorlijk koud is, is er voor alle deelnemers warme chocolademelk bij de uitgedeelde eierkoeken.

Dit werd in 2000 voor de 25e keer ('zilver') gehouden. Bij die gelegenheid in Dommelen spraken zij af, een samengesteld 'schild' te laten maken, dat alleen bij deze jaarlijkse manifestatie op of rond 11 november in zijn geheel te zien zal zijn. Beide gildes hebben een vierkant onderschild met de inscriptie '1975 - 2000 - Waalre - Dommelen - Sint-Maartensvuur'. Diagonaal is dit schild gedeeld door een zwaard dat functio-

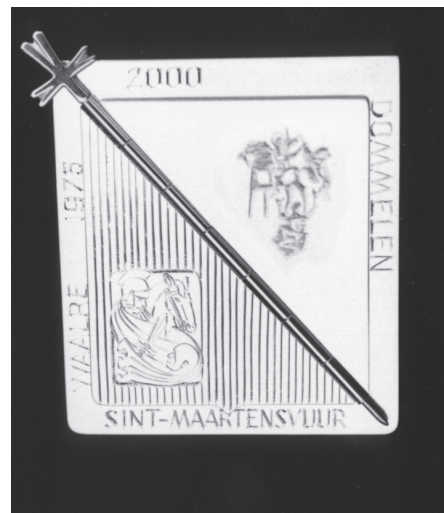
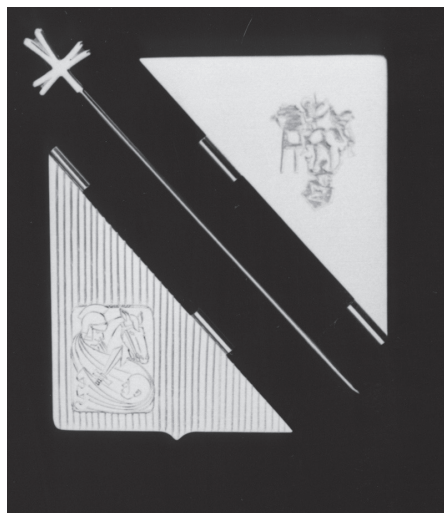
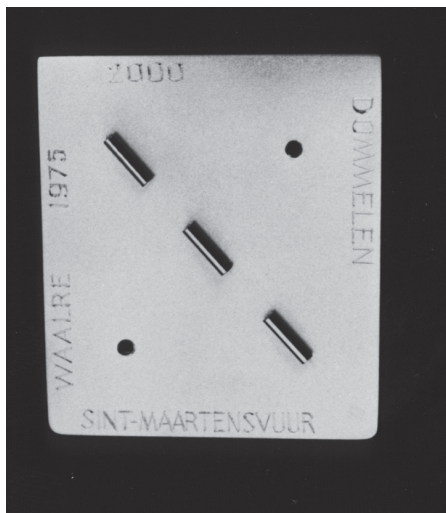

3. De presentatie van het schild tijdens de 15e Wolderse Braderie op 6 mei 2001. Thieu Verstappen draagt met trots het Waalrese deel

neert als een pen in een scharnier. Elk gilde heeft aan dit scharnier een driehoekig bovenschild met de eigen naam en logo. Wanneer het Sint Maartensvuur gehouden wordt, worden de bovenschilden samengevoegd en draagt het organiserende gilde het complete 'schild' waaruit de vriendschapsband blijkt.

Bij het normale gebruik is de 'oude' koning van elk van de beide gildes de drager.

In volgende afleveringen van De Gildetrom willen wij graag beschrijvingen van ander 'bijzonder' gildezilver opnemen. Wie voelt zich geroepen, zo'n beschrijving voor de eeuwigheid vast te leggen? ■

Links het onderschild met de uitleg over de totstandkoming (1975 - 2000 - Waalre - Dommelen - Sint Maartensvuur).

In het scharnier past het zwaard. In het midden het bovenschild met de afbeelding van het stadswapen van Utrecht (patroon Sint Martinus) en links het teken van de beide gildes. Rechts het samengevoegde schild

JEUGDTROM

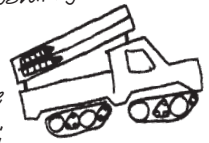
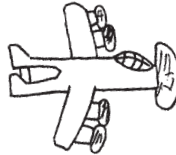
PAGINA VOOR DE GILDEJEUGD

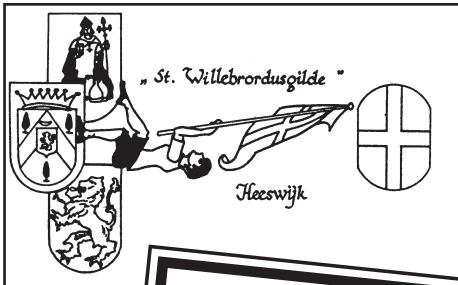
Een parachutist landt in Best bij het museum Bevrijdende Vleugels. Op de parachute het teken van de Airborne Divisie (adelaar)

55 Jaar Market Garden door kinderoogjes

Het is 55 jaar geleden dat Zuid-Nederland is bevrijd door de Engelsen, Amerikanen, Polen, Canadezen en Schotten. Deze actie heette 'Market Garden'. Op zaterdag 18 september 1999 werd dit herdacht in het museum Bevrijdende Vleugels in Best. Ons gilde was uitgenodigd om hieraan mee te doen. 's Morgens vertrokken wij met auto's naar Best en daar aangekomen moesten wij meedoen met een parade. Hieraan deden ook militairen uit binnen- en buitenland, oud-verzetstrijders, veteranen uit de Tweede

Wereldoorlog en andere gilden mee. Er waren ook een heleboel oude voertuigen uit die oorlog. Deze waren opgeknapt door de Wheels. Dit is een vereniging van mensen die graag in die oude auto's rondrijden. Tijdens deze parade kwamen er ook heel veel oude vliegtuigen overvliegen die allerlei stunts uitvoerden. Uit een van deze vliegtuigen kwam een parachutist die met een heleboel rook naar beneden kwam. In de parachute was het teken van de Airborne Divisie, een adelaar, te zien. Na de parade mochten wij het museum bekijken. In allerlei hangars zagen wij oude foto's, tanks, vliegtuigen, prikkeldraad, uniformen, geweren, kanonnen. Er waren zelfs oude legervoertuigen met daarin een radiostation of met een slaapkamer van een generaal. Er was zelfs een vrachtauto met daarin alle apparatuur van een tandarts. Ik heb hier dus heel veel gezien en vond het erg mooi. Op zondag 19 september moesten wij met het gilde nog een keer weg voor Market Garden. In Heeswijk op het kasteel hadden we een mis met allerlei belangrijke mensen uit de Tweede Wereldoorlog en andere belangrijke mensen. Hier werd herdacht dat 55 jaar geleden de parachutisten rond het kasteel geland waren. Sommigen vielen zelfs in de gracht van het kasteel. Voor deze mis was er alweer een parachutist met veel rook naar beneden gekomen en gelukkig niet in de gracht. Ik heb heel veel geleerd in deze twee dagen over de oorlog en hoop zo iets nooit mee te maken. Met heel veel groeten,
Rick de Visser,
10 jaar, jeugdlid, Sint Willebrordusgilde, Heeswijk.

Reacties jeugd Sint Willebrordus Heeswijk

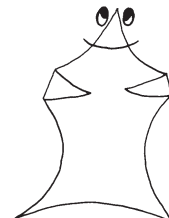
Hallo ik ben Stefan Laros,
Ik ben pas bij het Sint Willebrordusgilde
m e t

Hallo, ik ben Roy Laros.
Ik ben twaalf jaar. Ik zit bij het Sint Willebrordusgilde in Heeswijk. Ik doe daar van alles, trommen, boogschieten. In totaal heb ik 5 keer meegedaan. Ik doe ook nog maar net trommelen. Ik kan dus nog niet goed trommelen (helaas). Nu ben ik uit verteld ik hoop dat u het mooi vindt.

Hallo, ik ben Roy Laros.
Ik ben twaalf jaar. Ik zit bij het Sint Willebrordusgilde in Heeswijk. Ik doe daar van alles, trommen, boogschieten, jende boules en kruisboogschieten. Het liefst doe ik kruisboogschieten en trommelen. Ik vind het leuk om bij de Hoge Schuts te schieten. En het is me goed bevallen.

Ik kan ook best goed kruisboogschieten. Ik ben eerste geworden van ons gilde bij de jeugd en Stefan Laros tweede en Bart van Boxtel derde. Ik heb kruisboogschiet ook mee. Daar was ik vierde geworden. Toen heb ik een kleine prijs en een grote snoepzak gewonnen.
Groetjes Roy Laros.

Twoe gouden jubilarissen

Jan Abrahams en Kees van Gestel

Op 23 januari, de patroonsdag van Sint Sebastiaan, werden in Hilvarenbeek twee gildebreders gehuldigd, omdat ze 50 jaar onafgebroken lid van dit gilde zijn. Het ging om Jan Abrahams, die tijdens zijn gilde-loopbaan onder meer 37 jaar hoofdman is geweest en om Kees van Gestel, die meer dan 25 jaar standaardrijder is geweest. Van het gilde kregen de jubilarissen een gouden speld en van de voorzitter van de Kring het Kwartier van Oirschot een oorkonde.

Honderdjarige gildezuster

Anna Habraken-100 jaar

Op 10 februari was er een goede reden om feest te vieren. Gildezuster Anna Habraken-de Laet werd 100 jaar en heeft nog een goede gezondheid. Meer dan 40 jaar is zij lid van Gilde Sint Sebastiaan uit Hilvarenbeek. Haar man overleed in 1974. Zij heeft een prachtig gezin grootgebracht: twaalf kinderen, 40 kleinkinderen en 60 achterkleinkinderen.

Verrassende prestatie in Goirle

Na een gebruik van 26 jaar constateerde het gilde Sint Mauritius uit Goirle dat zijn standaard aan vervanging toe was. Een grondig herstel bleek helaas niet meer mogelijk te zijn. Goede raad is duur en als de nood het hoogst is, is de redding nabij. Een bereidwillige gildezuster van Sint Mauritius durfde de uitdaging aan de oude standaard na te maken. Het bestuur van het gilde ging daarop natuurlijk akkoord met deze riskante onderneming. Na enige tijd kwam de betreffende gildezuster met haar werkstuk op de proppen en stond het gehele gilde stomverbaasd de nieuwe standaard te bewonderen. Gildezuster Marian van Heyst verrijkte het gilde met een prachtig nieuwe standaard. Wie zei ooit dat vrouwen niet in het gilde thuishoren?

Marian van Heyst met haar nieuwe standaard

Nieuwe vendels in Hoogeloon

Op Sebastiaansdag was het dan zover. De nieuwe vendels waren klaar en konden tijdens de Eucharistieviering ter gele-

genheid van Sebastiaansdag gewijd worden. Na 25 jaar waren de oude zwaaiendels aan vervanging toe. De vendeliers waren tevreden over de uitvoering van het ontwerp, waar in 1977 voor gekozen was en wilden liever geen ander ontwerp. De leeftijd van de stokken varieerde van 25 tot 45 jaar. De uitvoering daarvan was per stok verschillend en aangepast op de wensen van de vendelier. De nieuwe stokken zijn universeel.

Een goed gebruik in ere houden

Dankzij subsidie van het Anjerfonds kon een en andere gerealiseerd worden en was het 20 januari zover dat het gilde er mee naar buiten kon trekken. Tijdens de mis werd ook het nieuwe koningsschild van Jan Lemmens gewijd en aan het gilde gepresenteerd. Het schild is ontworpen en gedreven door Leo van der Sangen uit Best en een aanwinst voor het koningszilver van het Sint Sebastiaansgilde uit Hoogeloon.

Een aanwinst voor de koningsschat

Jubilarissen bij Sint Martinusgilde Tongelre

Op 11 november vierde het gilde haar jaarlijkse patroonsviering en begon met een H. Mis. Hierna was er op het kerkplein de hernieuwing van de eed van trouw aan het kerkelijk gezag met de vendelgroet. Martinus met de bedelaar kon vanwege het slechte weer niet optreden.

In de feestzaal, bij de koffietafel, hield de kapitein een tevreten terugblik op het afgelopen jaar. Drie jubilarissen stonden op het programma:

B. Vereggen, bazuinblazer en K. Hilt, tamboer, waren allebei 25 jaar lid en kregen dan ook de zilveren speld. B. Vereggen kreeg van de vendeliers, tamboers en bazuinblazers ook een

V.l.n.r.: B. Vereggen, Th. v.d. Dungen en K. Hilt

tinnen bord met inscriptie aangeboden. Th. v.d. Dungen was 40 jaar lid en kreeg het zilveren schild opgespeld. Hierna volgde een toespraak door kringvoorzitter J. Oomen, waarna plaatsvervangend raadsheer H. van Hout hem het zilveren schild van kring Kempenland opspeldde. De vendeliers, tamboers en bazuinblazers lieten zich niet onbetuigd en schonken hem een zilveren draagschild. Hierna werden de echtgenotes in de bloemetjes gezet en werd de middag doorgebracht met spelletjes en kaarten. De feestavond werd gevierd in het gildehuis in de Bochten als afsluiting van een geslaagde patroonsviering.

Onderscheidingen in Borkel

Drie maart 2001 was een historische dag voor het gilde Borkel. Een gouden gildezuster en eveneens gouden gildebroeder (50 jaar lid) Marie Cox en Jan van Wilderen werden na lovende woorden door Johan Oomen voorzitter Kring Kempenland onderscheiden met het gouden schild van de Kring.

Namens de gemeente Valkenswaard werden zij door wethouder Wout Verhoeven toegesproken en onderscheiden met ieder drie kristallen kandelaars en een bos bloemen.

De tien gildebroeders die 25 jaar lid waren werden eveneens toegesproken door de wethouder.

Toon Versmissen, hoofdman en tweede deken-schrijver Michel van Deursen werden onderscheiden met de drie kristallen kandelaars en de 8 gildebroeders met een bos bloemen.

Tweede hoofdman Harrie Goossens had vanuit het gilde voor allen een feestrede en vereerde Marie en Jan met het gouden speld van het gilde en het boek Hier hedde de guld. De tien gildebroeders ontvingen ieder een zilver speld en een bos bloemen. Het was een groot (familie)gildefeest.

De jubilarissen Michel van Deursen, Jan Rijkers, Jan van Wilderen, Marie Cox (eerste rij), Toon Luijbregts, Peter Dekkers, Toon Versmissen, Frans Tegenbosch (tweede rij, v.l.n.r.). Niet op de foto: Henk van de Boomen, Jan Rossiau, Jan Jaspers, Harrie Baken

Frans Bazelmans koning Sint Catharinagilde Woensel

Op zondag 29 april heeft het tweejaarlijks koningschieten van het Sint Catharinagilde Woensel plaats gevonden. 's Morgens is de oude koning Martijn van de Nieuwenhof thuis opgehaald door de gildebroeders in de Achtse Barrier. Na de Misviering vond de huldiging plaats van vendelier René Wolle- rich voor zijn 25-jarig lidmaatschap. Tevens werd jeugd- tamboer Rik Plugers geballoteerd als gildebroeder.

's Middags heeft de heer Verschoor de wapens gecontroleerd en in orde bevonden en het schieten vrijgegeven. Na een sportieve strijd tussen acht schutters is met het 82e schot Frans Bazelmans koning geworden voor de periode van twee jaar van het 524 jaar oude Sint Catharinagilde Woensel.

Sint Jorisgilde presenteert het nieuwe vaandel

Het nieuwe vaandel van het Stratumse Sint Jorisgilde is op zondag 22 april tijdens de mis van 11.00 uur gewijd door pastoor Bartholomé van de Sint Jorisparochie in Stratum.

Na de mis werd het nieuwe vaandel aan het publiek getoond. Het gilde verloor bijna alle bezittingen toen het gildecentrum aan de Boutenslaan op 22 januari 1992 afbrandde. Daarbij ging ook het gildevaandel uit 1950 verloren. Na de brand begon het gilde op dezelfde plek met de heropbouw van het gildenhuis en de geleende trommen werden vervangen door nieuwe.

Gildebroeders stelden voor, zelf een tijdelijk vaandel te maken. Omdat na acht jaar dat vaandel slijtage begon te vertonen, werd het volgens het Sint Jorisgilde tijd om het te vervuilen voor een nieuw. Dat heeft een afmeting van 180 bij 180 cm en is gemaakt van gele zijde.

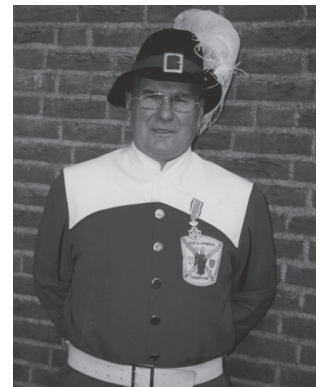

Peelland

Nieuwe hoofdman in Someren-Eind

Op de jaarvergadering van gilde Sint Lambertus Someren-Eind werd Henny Lammers gekozen tot hoofdman. Zijn voorganger Jan Verheijen was maar twee jaar hoofdman. Deze korte tijd was ook de afspraak want bij zijn aantreden was hij nog deken-schrijver (26 jaar).

Wegens persoonlijke reden legde hij beide functies neer. Een standpunt dat door de gildebroeders werd gerespecteerd, maar met moeite kon worden geaccepteerd. De nieuwe hoofdman is 21 jaar lid van het gilde.

Jan Verheijen

Na de eerste voorzitter Driek Lammers bij de oprichting van het gilde is hij dus de vijfde in de rij van de familie Lammers. De gildebroeders wilden de scheidende hoofdman/deken-schrijver niet met lege handen laten vertrekken. De kersverse hoofdman spelde hem de medaille van verdiensten op. Voor zijn echtgenote was er een prachtige bloemenruiker als dank dat zij haar man in het belang voor het gilde vele malen heeft moeten missen.

Geslaagde teerdag in Lierop

Op zaterdag 20 januari is Henk Berkers tijdens de algemene jaarvergadering met algemene stemmen herkozen als lid van de overheid en als hoofdman. Jos van Lieshout volgde de aftredende Gerrit Verberne op. Naast de bestuursverkiezing vond er een huldiging plaats van twee diamanten jubilarissen: Piet van Eijk en Jan Janssens. Door hoofdman Henk Berkers werden zij onderscheiden met de gouden speld met diamant en een oorkonde. De teerdag werd gehouden ter gelegenheid van het patroonsfeest van Sint Antonius Abt (17 januari). Een eucharistieviering ter intentie van de overleden gildebroeders met voorganger pastoor Zwirs opende het programma. Tijdens de eerder genoemde jaarvergadering in gildehuis 't Jagershuis werd ook het jaarprogramma goedgekeurd. Het voorstel van de overheid om te komen tot een nieuwe opzet van de vereniging werd aan de leden voorgelegd. Het zal in de komende jaren in de praktijk worden gebracht. De teeravond werd door omstandigheden een dag eerder gehouden in zaal van Oosterhout. Evenals tijdens de jaarvergadering vond er een huldiging plaats. Bernard van de Ven (Wzn) en Ton van de Ven (Fzn), beiden een kwart eeuw lid, ontvingen een zilveren speld en oorkonde die hun door de hoofdman werd uitgereikt.

Installatie nieuwe Oude Deken in Liessel

Op de onlangs gehouden jaarvergadering van het Sint Hubertusgilde Liessel heeft het gilde na ruim 21 jaar een nieuwe penningmeester (Oude Deken). Tijdens de bestuurs-

Onder toezien oog van de aftredende Oude Deken Jan van de Berkmortel mag zijn opvolger Frans van de Einde de pijp leeg roken

verkiezing werd Frans van de Einde met algemene stemmen in het bestuur gekozen. Hij volgt daar Jan van de Berkmortel op als nieuwe penningmeester. De oude penningmeester bood zijn opvolger een met tabak gevulde oude stenen pijp aan. De pijp werd eveneens door de scheidende penningmeester aangestoken. Daarna pas mocht hij bij de andere bestuursleden plaats nemen. Jan van de Berkmortel moest na ruim 21 jaar penningmeesterschap zijn functie om gezondheidsredenen neerleggen. Vanwege zijn grote verdiensten voor het gilde werd Jan benoemd tot erelid van het gilde en ontving hij uit handen van hoofman Willy Rijnders de daarbij behorende oorkonde. Mevrouw Toos van de Berkmortel kreeg voor de steun aan haar man een prachtige bos bloemen. Uit de mededelingen van de voorzitter blijkt dat het Liesselse gilde ook dit jaar weer een druk programma heeft met als hoogtepunt de opening op 6 mei van het nieuwe gildeonderkomen en het schietterrein aan de Tramweg en een bezoek van 24 tot en met 27 mei aan het bevriende gilde in het Poolse stadje Wotzackowitzse.

De aftredende Oude Deken Jan van de Berkmortel laat vol trots het op een spiegel ingelegde embleem van het Sint Hubertusgilde zien.

Maasland

Frans van Hirtum stopt met schietcommissie

Frans van Hirtum is gestopt als voorzitter van de schietcommissie sectie geweer van de federatie (NBFS), alsmede als voorzitter van de schietcommissie van kring Maasland. Hij heeft dit begin voorjaar per brief laten weten aan de kringoverheid, alsmede de commissieleden. Van Hirtum blijft ook geen commissie. In zijn brief zegt hij te stoppen in verband met drukke werkzaamheden en om persoonlijke redenen.

Teerdag anders dan gebruikelijk in Oisterwijk

De winterperiode is bij Sint Sebastiaan in Oisterwijk een rustige periode voor de leden. De statiedag is dan ook telkens een mooi moment om elkaar weer te zien en te spreken. De rondgang op vrijdagavond 26 januari om de teerdag aan te kondigen verloopt iets anders dan gewoonlijk. De tamboers, vendeliers en vaandrighs bezoeken onderweg wat minder café's, maar daarbij een paar gildeleden. De een neemt daags erna afscheid als hoofman, de ander is jarig en inmiddels is het een gebruik bij de oudste gildezuster langs te gaan. Zaterdags is om 10.00 uur de gildemis die wordt gecelebreerd

door kapelaan Karel Loodts, daarbij geassisteerd door diaken Toon Dankers. Het slechte weer laat een vendelhuide op het kerkplein niet toe. De vaandrig hernieuwt in de kerk de eed van trouw aan de vertegenwoordigers van het kerkelijk en burgerlijk gezag. Terug in gildehuis 't Oude Nest verloopt het programma op een andere wijze dan gebruikelijk. De koffietafel is pas aan het slot van de ochtend. Na een welkomstwoord van hoofman Wim Knevel wordt Jan Goudsmits herbenoemd als vaandrig. Bert van Straalen promoveert tot eerste deken en Peter Swinkels is de nieuwe tweede deken. De hoofman dankt Loek Vink voor zijn twee jaren in het bestuur. Jan Massuger biedt zijn koningsschild aan. Een heel apart vormgegeven kleinood met het bekende Michelinmannetje. Hiervoor is speciaal toestemming verleend door het hoofdkantoor van de bandenfabrikant uit Frankrijk.

Vervolgens ontvangt Gerard Massuger van het gilde een zilveren schildje voor zijn veertigjarig lidmaatschap. Een afvaardiging van gildekring Maasland is aanwezig om de jubilaris ook te huldigen. Kringhoofdman Jack Goudsmits speldt hem de Kringonderscheiding in Zilver op vanwege zijn jarenlange inzet voor het gilde. „Het is een man van uitersten. Rust enerzijds, uitbundigheid anderzijds”, zo vat de kringhoofdman het karakter van Massuger samen. De echtgenote van de feesteling, Wies Massuger-van Ierland, en de kinderen met hun partners delen mee in de vreugde. Ere-hoofdman burgemeester Yvo Kortmann richt mede namens de aanwezige wethouders een woordje tot het gilde en in het bijzonder tot de jubilaris en de terugtredend hoofman. Hij laat dit vergezeld gaan van een paar flessen heerlijke wijn voor beiden. Tot slot treedt Wim Knevel terug als hoofman. Omdat er nog geen opvolger is, wordt koning Jan Massuger statutair waarnemend hoofman. Zijn eerste officiële daad is de benoeming van de inmiddels oud-hoofdman Van Knevel tot ouderling in het bestuur. Wim ontvangt van het gilde een boekenbon.

Het avondprogramma is in Party-boerderij De Schaapjes in Haaren. Na de koffie gaan de gildeleden in de loop van de avond 'ter lering ende vermaeck' echte oude Vlaamse en Brabantse volksspellen beoefenen. Afsluitend is er een heerlijk borrelbuffet. Om ongeveer een uur in de nacht gaat eenieder moe maar voldaan huiswaarts.

Gerard Massuger (r) ontvangt uit handen van kringhoofdman Jack Goudsmits de Kringonderscheiding in Zilver

Kouwe Klauwentoernooi Ambrosius Loon op Zand

De leden van gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand kijken ieder jaar uit naar het Kouwe Klauwentoernooi. Deze jeu de boules-wedstrijd werd op 28 januari 2001 gespeeld volgens het Vlaams petanque: individueel met een wisselende partner tegen twee wisselende tegenstanders. Leonard van de Wiel won met drie gewonnen wedstrijden en 32 punten. Cors Dankers was de winnaar bij de jeugd met vier gewonnen wedstrijden en 12 punten. Het was een schitterende dag, de warme chocolademelk en de Glühwein 'fietsten er in'. De lunch met snert en boterhammen liet zich goed smaken.

Maren-Kessel wint kruisboogcompetitie Hoge Schuts

Het was dit jaar de twaalfde wintercompetitie kruisboogschieten op wip bij de kleine gildekring 'Hoge Schuts'. Het Sint Jorisgilde uit Geffen, dat afgelopen jaar is heropgericht deed voor het eerst mee. In deze competitie mochten vrouwen voor het eerst meedoen in de strijd voor het zilver mits ze lid waren van een gilde; dit waren vier dames (uit Nistelrode, Oss en Geffen). Het kruisboogschieten gaat niet altijd

met succes maar wel met veel sportiviteit en gezelligheid. Ondanks de iets mindere score dan bij vorige competities, was het eindresultaat spannender dan andere jaren. In totaliteit waren er 93 deelnemers, waaronder elf jeugdleden en vijf dames. Vierentwintig keer werd het maximaal aantal van vijftien punten geschoten. Het Harry-Verbruggen-wisselschild werd gewonnen door het Sint Lambertusgilde uit Maren-Kessel. In de A-klasse werd Jan van Grunsven (Vorstenbosch) kampioen. In de B-klasse was de eerste prijs voor John v.d. Berg (Dinther). Bij de jeugd 12 en 13 jaar bleek Roy Laros (Heeswijk) de beste en bij de jeugd 14 en 15 jaar ging Dirk Geenen (Vorstenbosch) met de hoogste eer aan de haal. Marion v.d. Wetering (Vorstenbosch) was de sterkste onder de vrouwen.

Giften voor restauratie vaandels Udenhout

Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout is erin geslaagd via een particuliere stichting de benodigde gelden binnen te krijgen voor de restauratie van een vaandel uit 1900, een standaard uit 1949 en een medailon uit 1736. De restauratie wordt uitgevoerd door het Textielmuseum in Tilburg. Na restauratie krijgen de standaard en het vaandel een permanente plaats in de parochiekerk Sint Lambertus.

Pastoor Swagemakers wordt gildeheer in Schijndel

Het was een bijzondere vergadering van de Gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara in Schijndel op vrijdagavond 2 februari (Maria Lichtmis) in de gildekamer in de molen aan de Pegstukken. Pastoor Norbert Swagemakers werd er namelijk ingehuldigd als nieuwe gildeheer, als opvolger van pastor Cor van den Brand. Hoofdman Teun Smits ging in zijn toespraak tot de scheidende gildeheer even terug in de tijd, naar het moment dat pastor Van den Brand gevraagd werd om gildeheer te worden. Dat was in 1982. „U ging bij uw antwoord niet over één nacht ijs”, aldus de hoofdman, “want u wilde eerst weten wat de functie in zou houden. En verder liet u weten, niets te voelen voor het brengen van een gildegroet en het dragen van een sjerp of een ander attribuut”. Aan de laatste uitspraak heeft hij altijd vastgehouden. Door de jaren heen heeft pastor Van den Brand zich laten kennen als een gildeheer, die daadwerkelijk bij het gilde betrokken wilde zijn. Bij feestelijke gebeurtenissen in de Broederschap, zoals op landjonkersdagen en bij het jaarlijkse koningschieten was hij altijd aanwezig. Traditioneel was ook de ontvangst door hem van de broeders en zusters na het koningschieten op de koningswijn. Bij gelegenheid van zijn 40-jarig priesterfeest schonk hij het gilde een zilveren herinneringsschild. De pastor werd opgenomen in de kring van gildeverwanten en blijft, zij het in een andere positie, bij de Broederschap betrokken. Daarna werd pastoor Norbert Swagemakers als nieuwe gildeheer door de hoofdman verwelkomd. In het kort schetste hij de geschiedenis van de gilden in het algemeen en van de Schijndelse gilden in het bijzonder. Aangenomen wordt, dat de Schijndelse schuttersgilden zijn ontstaan uit kerkelijke broedersschappen, die in de kerk een altaar onderhielden. Veel later zijn zij als vermaak het vogelschieten gaan beoefenen. Zeker is dat de geestelijke overheid rond 1850 in het Schijndelse veel kritiek had op het zondige gedrag van de gildebroeders en het rijkelijk stromen van het gildebier. En dat gebeurde nog wel op de naamdag van de beschermheilige. Volgens de toenmalige pastoor was dit nu niet bepaald een aanbeveling om een plaatsje in de hemel te verdienen. Deze felle kritiek betekende eigenlijk het einde van de vier toen bestaande schuttersgilden. De verhoudingen tussen de kerk en het gilde zijn echter weer in positieve zin hersteld. Dat gebeurde als het ware weer bij de herinrichting van het gilde op Hemelvaartsdag 15 mei 1980 toen pastoor Van den Brand op treffende wijze tijdens zijn preek het wezen van de gilden plaatste in een perspectief van verleden en heden. De voorganger van de nieuwe gildeheer heeft dan ook veel voorwerk verricht wat betreft de band tussen de kerk

en het gilde. Met de wens, dat de hoge verwachtingen die de Broederschap van de nieuwe gildeheer heeft, bewaarheid zullen worden, hing de hoofdman hem als teken van zijn waardigheid de sjerp van de Broederschap om. Na een toast volgde buiten in de neervallende sneeuw (hetgeen prachtig winters schouwspel opleverde) nog een vendelgroet aan de nieuwe en scheidende gildeheer. Daarna wachtten in de gildekamer de hazenpeper en een goed glas.

O.L.V. Schuts huldigt 93-jarige Frans van de Wiel

De Onze Lieve Vrouw Schuts uit Elshout heeft 3 februari de 93-jarige Frans van de Wiel gehuldigd omdat hij kan bogen op een maar liefst 75-jarig lidmaatschap. De hoogwaardigheidsbekleders met beschermheer H. Stieger en gildeheer kapelaan H. Schilder brachten hem een hulde in zijn kamer van zorgcentrum Jacobushof te Drunen. Hier woont hij met zijn vrouw Pietje. Hoofdman Jos Klerks feliciteerde hem en memoreerde dat Frans door zijn geloof de schuts steeds gaande heeft gehouden, „Hoewel altijd de eenvoud hem sierde, heeft hij nooit geweigerd in de schuts een hoge functie te bekleden. Mede door zijn actief lidmaatschap zijn wij geworden wat we nu zijn”, aldus Klerks. Hij onderstreepte zijn woorden met een fles drank en een boeket bloemen voor echtgenote Pietje. Ook beschermheer Stieger sprak lovende woorden en overhandigde een fraaie oorkonde. Van de Wiel werd in februari 1926 lid. Hij was in zijn tijd een verwoed schutter. Dat leverde hem driemaal het koningschap op; in 1946, 1947, en 1977. In de periode 1969-1977 bekleedde hij de functie van kapitein en was ook beschermheer van de folklore. Zijn inzet leverde hem een koninklijke onderscheiding op. Ook kreeg hij de pauselijke zegen van Paulus VI. Eveneens ontving hij diverse onderscheidingen, zoals de kringonderscheiding van Maasland en allerlei onderscheidingen van de OLV Schuts. Frans van de Wiel is de trotse bezitter van een schild van 'Onze Lieve Vrouw van Elshout'. Eén van de bestuurleden van de schuts is een kleinkind van Frans, zodat de naam Van de Wiel binnen de schuts gehandhaafd blijft. Gewoonlijk vinden huldigingen plaats op de statiedag in september, maar gezien de leeftijd van de jubilaris en zijn gezondheid heeft de huldiging deze keer plaats gevonden op de jubileumdag zelf.

De 93-jarige Frans v.d. Wiel (m) is 75 jaar lid van de O.L.V. Schuts. Links zijn vrouw Pietje

Vrouwen welkom bij Sint Sebastiaan Oosterwijk

De discussie was kort, weinig woorden waren nodig. Tijdens de ledenvergadering van het Oosterwijkse gilde Sint Sebastiaan op zondag 15 maart waren de leden unaniem. Vrouwen kunnen volwaardig lid worden van het gilde. “Een historische beslissing”, volgens secretaris Jack Goudsmits.

Middeleeuws schoolkamp ondersteunt lespakket

Gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout is gestart met het onderwijspakket voor scholen van de NBFS. Met behulp van de video en het lesboek is door leerkrachten aan de leerlingen uitgelegd wat het gilde betekent. Op een mid-

deleeuws schoolkamp moet dit alles werkelijkheid worden. Het Udenhoutse gilde is daarbij aanwezig met zilver, vaandels, vlaggen, trommen en bazuinblazers. Het gilde geeft een demonstratie en uiteraard mogen de leerlingen zelf vendel en trom ter hand nemen en hun kunsten laten zien.

Handboogwedstrijden tussen Alphen en Loon

De schutters van de gilden Sint Willibrordus uit Alphen en Sint Ambrosius uit Loon op Zand houden jaarlijks vriendschappelijke wedstrijden handboogschieten op doel. Op 20 december 2000 was de wedstrijd in Loon op Zand. Ambrosius won met 157 tegen 141 punten. De twee gilden kampten op 5 maart 2001 in Alphen. Het Sint Ambrosiusgilde was de winnaar met 84 tegen 77 punten.

Zes gildezusters erbij in Rosmalen

Tijdens de uitgestelde teerdag van het gilde Sint Catharina én Sint Joris in Rosmalen op 17 maart zijn tijdens de H.Mis voor overleden en levende gildebroeders zes nieuwe gildezusters geïnstalleerd. Tevens werden de nieuwe hoeden en sjerpen door gildeheer pastor Schepers gezegend. Tijdens het daarop volgend feestelijk samenzijn in café-zaal D'n Beer werd Frans van Hirtum gehuldigd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Frans is nog steeds een zeer actief schutter en voorheen was hij tamboer. Hij is 23 jaar bestuurslid, was twee keer vier jaar koning, twee keer schutterskoning en negen keer gildebroeder-van-het-jaar. Ook was hij jarenlang voorzitter van de schietcommissie van kring Maasland en ook van de kleine kring de Hoge Schuts. Frans, die zijn tong op het hart draagt, kreeg van hoofdman Henk van Helvoirt een zilveren draagspeld. Dit onder het toezicht oog van Frans' vrouw Sjaan, die momenteel patroonheilige Sint Catharina uitbeeldt en zoon François, de huidige koning van het gilde.

Gildezusters snuffelen in archiefboeken

De pas ingestemde gildezusters van Sint Antonius - Sint Sebastiaan in Udenhout zijn samen met hoofdman Frank van Loon zeer intensief in allerlei archieven aan het snuffelen om te trachten de geschiedenis van het gilde beter in kaart te brengen. Ze zijn vooral geïnteresseerd in de historie van het privilege van de 'Bosche Boom' die het Udenhoutse gilde als embleem op de linkermouw van het uniform dragen. Verder zijn ze op zoek naar oude schilden, ledenlijsten en achtergronden van koningen en misschien zelfs keizers.

Bart Lapré wint Sint Hubertusbokaal

Het gilde Sint Hubertus uit Drunen heeft op 25 maart het nieuwe schietseizoen geopend. Na een periode van inschieten werd op deze dag gestreden om de eerste belangrijke titel. Het is de oude titel van puntenkoning waaraan de J. Klerks trofee is verbonden. Van alle schutters die om de eer streden, waren er na één ronde twee schutters het meest bestand tegen de kou op deze zondagmorgen. Erwin v.d. Wiel, het ex-jeugdlid van vorig jaar, mocht de schietbomen nogmaals lang met Bart(je) Lapré bekampen. Het is in die ronde gebeurd dat of de koude of de zenuwen toesloegen. Bart ging namelijk aan de haal met één treffer meer dan Erwin en mag de bokaal, in de vorm van een liggend hert, een jaar lang op de schouw koesteren.

Willy van Hommel wordt gildekoning in Esch

Traditiegetrouw wordt door het Essche Sint Willebrordusgilde om de vier jaar op kermismaandag om koning geschooten. Aangezien bij besluit van het gemeentebestuur het tijdstip van de jaarlijkse kermis is verschoven naar Pasen en het gilde de traditie van kermismaandag niet wilde doorbreken, werd op Tweede Paasdag 16 april het koningschieten gehouden. In alle vroegte verzamelden de gildebroeders en hun dames om per huifkar af te reizen naar het naburige kerkdorp Lennisheuvel om de heersende koning Gerrit van der Heijden af te halen.

Tijdens deze gastrijke ontvangst werd de koning verzocht om de koningsvogel te onthullen die in een grote kartonnen doos was meegebracht. Groot was te hilariteit toen uit de doos een houten paashaas tevoorschijn kwam, vergezeld van een aangepast schietreglement wat door de koning moest worden voorgelezen. Daarna werd weer koers gezet naar Esch om tijdig bij de eucharistieviering aanwezig te zijn. Na een gezamenlijke lunch in het schutshuis werd in optocht koers gezet naar het schietterrein waar met enig ceremonieel de echte koningsvogel op de boom werd geplaatst. Nadat de heersende koning door de hoofdman van het koningszilver was ontdaan en uitvoerig bedankt voor de voortreffelijke wijze waarop hij zijn koningschap vervulde, loste hij het eerste schot op de koningsvogel en ontbrandde de strijd onder de vijftientig deelnemers, die nauwlettend werd gevolgd door het talrijke publiek. Na een strijd van bijna twee uur gaf de vogel zich bij het 221e schot gewonnen. Door een welgemikt schot van Willy van Hommel kwam de vogel in twee stukken naar beneden en was daarmee

Willy van Hommel schrijft over het gildevaan

de nieuwe koning bekend. Nadat hij de gebruikelijke vragen van de hoofdman bevestigend beantwoordde werd hem het koningszilver omgehangen en de scepter overhandigd. Daarna werd het gildevaandel op de grond gespreid zodat de nieuwe koning er overheen kon gaan. Tot slot van de inhuldigingsceremonie brachten de vendeliers een vendelgroet aan de nieuwe koning, daarbij begeleid door tamboers en blazers. Na nog te hebben genoten van het door de nieuwe koning beschikbaar gestelde vaatje bier werd met een rondgang door het dorp het officiële gedeelte van deze drukke dag afgesloten. Bij terugkomst op het schietterrein was ook de houten paashaas geen lang leven meer beschoren. Nadat hij eerst de hoge plaats van de koningsvogel had ingenomen, werd hij stevig onder vuur genomen en eindigde ook hij in stukken op de grond.

Versterking SAT-commissie Maasland

Op verzoek van de overheid van kring Maasland wordt de Studie-, Archief-, en Tentoonstellingen (SAT-) commissie versterkt en uitgebreid. Nieuw zijn de leden Guus de Jong (gilde Oss), René Vogels (Geffen), Rob Weijtmans (Sint Joris, Udenhout), Hans Pennings (Oss) en Frank van Loon (Sint Antonius - Sint Sebastiaan, Udenhout). De SAT-commissie nieuwe stijl is woensdag 11 april voor het eerst bijeen geweest. Tot voor kort bestond deze commissie enkel uit voorzitter Willy v.d. Wijgert (Heeswijk), secretaris Jan de Haan (Els-hout) en lid Cees v.d. Pasch (Vught).

Tot de taken van de SAT-commissie behoort onder meer de inrichting van de tentoonstelling tijdens kringdagen

Jan Schakenraad wordt hoofdman in Heeswijk

Op 4 juni 2001 heeft het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk afscheid genomen van Willy v.d. Wijgert als hoofdman. Tot zijn opvolger werd benoemd Jan C. Schakenraad.

Land van Cuijk

Koppermaandag in Blitterswijk

Traditiegetrouw vierde het Sint Antonius-Abt-gilde Blitterswijk op 22 januari kopermaandag, waarbij een mooi verzorgde tentoonstelling in café zaal Jos Bos was ingericht waar krantenknipsels, archiefstukken, gildeboeken etc. te bewonderen waren uit het archief van het gilde, verzorgd door deken-schrijver/ archivaris Piet Hofmans en het privé-archief van Harrie Gooren. Zo'n 13 vierkante meter. Er was veel belangstelling voor, ook van buiten het gilde.

Men kon daarnaast genieten van een Duits broodbuffet. Daags daarna werd het patroonsfeest gevierd. Begonnen werd met een eucharistieviering, voorgegaan door gildepriester Hans te Boekhorst met aansluitend een bezoek aan het Sint Antoniuskapelletje. Daarna koffietafel met warme worst en borrel in het parochiehuis. Om 11.15 uur begon de jaarvergadering waarna nog twee café's werden bezocht. Om 19.00 uur werd het feest voortgezet met als thema 'Back to the sixties'.

Eerste gildemeester Jan Franssen

Sinds 1972 is Jan Franssen eerste gildemeester. Bij tal van verenigingen in Blitterswijk was hij geen onbekende, maar het meest raakte hem het gildewezen, wat in die tijd slapende was. Jan was dit een doorn in het oog en sinds 1981 werd er dan ook weer koning geschoten, vanaf 1983 droeg men weer kostuums, waarna in 1987 de huidige prachtige kostuums werden aangeschaft. Het ledental nam toe van 30 in 1980 tot 83 thans. Hiervan zijn 72 gildebroeders in kostuum. Jan wist op respectabele wijze leiding te geven aan het geheel. Ook lobbyen bij gemeente, provincie en zelfs in Den Haag om zijn gilde te promoten was hem niet vreemd. Mede door zijn toedoen maken veel jongeren deel uit van het gilde. Hij is een vooruitstrevend persoon zonder de traditionele waarden en normen in het geding te brengen. Zijn gilde is dan ook zeer dankbaar voor alles wat hij heeft gedaan, evenals voor de steun die hij van zijn vrouw Truus en de kinderen al die jaren heeft gekregen.

Aftredend voorzitter Jan Franssen met zijn echtgenote Truus

Afscheid van een keizerin

Toos Boom-Arts heeft op 28 december afscheid moeten nemen van haar actieve loopbaan als keizerin van het Sint Willibrordusgilde Geijsteren. Het is haar om gezondheidsredenen niet langer mogelijk om haar man Harrie te vergezellen in optochten en dergelijke. Vanaf 1968 heeft zij dit met grote inzet gedaan.

Zij blijft natuurlijk wel keizerin van het gilde. Na zo'n lange

dienst past een waardig afscheid. Als afscheidscadeau werd maanden terug een boek samengesteld. Alle koningen die het paar vergezeld hadden werden gevraagd, een bladzijde te schrijven, ieder op zijn eigen wijze, verluchtigd met foto's en tekeningen. Zo ontstond een kleurrijk en vooral een uniek boekwerk, een verslag van ruim 32 jaar keizerin van een gilde. Het boek maakte diepe indruk op Toos.

Maar het bleef niet bij een boek alleen. Het keizerspaar werd thuis afgehaald, met vendelgroet. Dan de optocht naar het gildehuis en daar de verrassing, de aanwezigheid van de verschillende keizersparen uit de kring. Daarna de diverse toespraken en behalve het boek het aanbieden van een zilveren kettinkje met inscriptie. De keizers boden twee schilderijtjes aan. Harrie Boom bedankte zijn Toos dat zij hem steeds terzijde heeft gestaan en gaf haar daarom een mooie ring. Tot slot volgde de receptie.

Afscheid van Keizerin Toos Boom-Arts

Zilveren bode Fons van Schalkwijk

Op het jaarlijkse feest van de patrones van het Soester gilde, Sint Agatha, gevierd op zondag 4 februari jl., werd aandacht besteed aan het feit dat Fons van Schalkwijk tijdens de jaarvergadering 1975 werd benoemd tot bode van het gilde. Hij werd daarmee tevens lid van het gildekorps. Bode is een functie die al is vermeld in de Caert van 3 juni 1560 en een functie die meestal voor het leven werd gekocht door een van de gildebroeders. Bij de groeiende activiteiten van het Soester gilde

Jubilaris Fons van Schalkwijk

werd in 1975 besloten deze functie weer in ere te herstellen. Binnen het gildekorps is hij herkenbaar doordat op zijn sjerp zijn titel is geborduurd. Een van de meest opvallende taken van de bode is het regelen van de installatie van de nieuwe gildebroeders als ook het rijden van de kruiwagen met drank van de kerk naar de gildeboom tijdens een teerjaar.

Tijdens de informele bijeenkomst in het gildehuis als onderdeel van het Agathafeest werd Fons verrast door de aandacht die hij kreeg voor dit jubileum. Naast een kort woordje door de ouderman en bloemen voor zijn echtgenote kreeg hij een zilveren gildebroeder opgespeld. Een onderscheiding die hij vanaf nu trouw zal dragen op zijn gildekleding.

Agathafeest informeel, rustig en gezellig

Het feest van patrones Sint Aechten wordt door het Soester gilde altijd uitgebreid gevierd. De dag start met een viering met gilde-eer in een van de 5 parochiekerken in de gemeente Soest, dit keer de Carolus Borromeusparochie in Soesterberg. De afstand van Soest naar Soesterberg vormt voor vele gildeleden een belemmering, zeker wanneer men beseft dat het in die periode altijd koud en dit keer ook glad was. Het

gildekorp was present, van parochiezijde was de belangstelling beperkt en het aantal meereizende gildeleden was wat minder dan anders. Toch was de kerk aardig gevuld en zorgde het parochieel zangkoor voor een stemmige opbouw. Aalmoezenier Van Duivenvoorde en pastor Marie-Anne van Erven gingen voor in de viering. Het gilde zorgde voor een eigen bijdrage aan het geheel. Aan het einde van de viering werd de Eed van Trouw hernieuwd en door de slechte weersomstandigheden was er in de kerk zelf een korte gildepresentatie, waarbij de vendeliers al vendelend de kerk verlieten.

Vanaf het middaguur stond de koffie klaar in het gildehuis voor de vele gildeleden en -vrienden. Een gratis bezoek aan het Museum Oud Soest behoorde tot de mogelijkheden, maar gezellig met elkaar praten en drinken waren toch de hoofdingrediënten. Natuurlijk was er ook ruimte voor het leggen van een kaartje.

Thans zijn de ogen van elk verenigingslid al weer gericht op de eind augustus te organiseren gildefeesten. Dat wordt weer een 8 dagen durend spektakel. Op zondag 26 augustus wordt door de gildebroeders gestreden om het koningschap, het jaarlijks hoogtepunt van het verenigingsleven.

Baronie en Markiezaat

50 jaar bij Sint Jan -Wernhout

Jac Smits met het door de burgemeester uitgereikte herinneringsschild.

In 1950 werd hij lid van Sint Jan, Jac Smits uit Wernhout. Dit feit is officieel al gevierd bij Jac thuis tijdens zijn verjaardag op 27 juli 2000 en werd tijdens de tweede teerdag op 17 januari j.l., nog eens dunnetjes overgedaan in het bijzijn van burgemeester P. Neeb van Zundert, tevens overhoofdman van het gilde Sint Jan. Hierbij werd door de burgemeester een herinneringsschild namens het gilde overhandigd. Tijdens de viering op 27 juli 2000 werd Jac thuis verrast met een bezoek van de overheid van Sint Jan en een afvaardiging van de kring Baro-

nie en Markiezaat in de personen van voorzitter H. Hoppenbrouwers en secretaris A. Boot, en werd hem de bij zijn jubileum behorende kringonderscheiding opgespeld.

Sint Jan - vier ma(al)n sterk

Tijdens de afgelopen teerdagen in januari werd bij Sint Jan in Wernhout, buiten een tweetal jubilarissen, nog een ander feit

links-midden Kees Siemons en rechts-midden zoon Johan. Uiterst links kleinzoon Mark en uiterst rechts kleinzoon Gorné.

herdacht. Het was een mooie gelegenheid om gildebroeder Kees Siemons eens in het zonnetje van de flitser te zetten, samen met zijn zoon en twee kleinzonen.

Ondanks de hoge leeftijd van het gilde en het mooie aantal leden gebeurt het niet vaak dat er vier leden uit één familie in hun midden zijn.

Kees, lid van Sint Jan sinds 23 februari 1958, is een trouwe bezoeker van de diverse door het gilde georganiseerde evenementen en ontbreekt, al is hij de laatste jaren slecht ter been, zeker tijdens het teren nooit. Het feit dat hij zijn zoon en twee kleinzonen warm heeft weten te maken voor het gildeleven zegt wat dat betreft ruimschoots voldoende.

Erg jammer is dat zijn vrouw Trinette al enige jaren wegens gezondheidsredenen niet meer mee kan komen. Zij waren een graag gezien en geacht "koppel", altijd in voor een babbelte en met veel levensplezier.

De foto zou er alleen nog maar sterker door geworden zijn.

Schuttersgilde Sint Ambrosius in Gilze hield Paasverschieting

De wekelijkse schietavond van het gilde stond op donderdag 12 april j.l. in het teken van het naderende paasfeest Traditiegetrouw had de schietcommissie van het gilde een verschieting georganiseerd in paasfeer.

In plaats van de gebruikelijke blazoenen werd er op deze avond geschoten op grote, platte kartonnen paaseieren. Deze waren verdeeld in grote en kleine vakken die het aantal punten aangaven, oplopend van 1 t/m 10. Daarnaast waren er nog enkele 'losse' eieren die, indien men die trof, 15 punten opleverden.

Het echte wedstrijdelement liet men deze avond voor wat het was: het ging meer om de gezelligheid. Reden waarom ook een aantal gildedames en enkele jeugdige schutters van de partij waren. In totaal namen zo'n 30 personen deel, die onderverdeeld werden in 4 groepen. Na de nodige beurten te hebben afgewerkt kon de eindstand worden opgemaakt en konden de prijsjes worden uitgereikt en natuurlijk stonden ook die in het teken van Pasen: eieren, eierdopjes etc.

Ook aan de niet-schutters was natuurlijk gedacht: zij konden zich vermaken met sjoelen, terwijl er ook een heel speciaal tolletjesspelletje voorhanden was.

Voorafgaand aan de paasverschieting werd de competitie op de wip, die altijd in de zomer plaatsvindt, geopend door koning Cees van Hoek.

In de pauze van de schietavond werd de winnaar bekendgemaakt van de doelcompetitie van het voorbije seizoen 2000-2001. Met een totaal van 724 punten (na 12x te hebben geschoten: 60,3 gemiddeld en per schot gemiddeld 4,02) mocht Jo van Nunen zich de nieuwe doelkampioen noemen. Ten teken daarvan mag hij aan zijn boog een groen flosje dragen en op zijn gildekostuum een extra schildje. De versierselen werden hem uitgereikt door hoofdman Wim Teeuwen, waarna de kersverse kampioen de doelcompetitie van het nieuwe seizoen met enkele welgerichte schoten opende. Een gezellige avond in een sfeervolle ambiance die volgend jaar zeker weer een herhaling verdient! ■

WILLIGERS makers van vaandels, vendels en andere gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

IN MEMORIAM

Sint Sebastiaan, Bergen op Zoom

Fons Segers geboren op 2 mei 1914 en overleden op 20 maart 2001. Fons was de nestor van het gilde en tevens was hij actief in de heropricting van het Sint Sebastiaangilde. Vele jaren was hij als deken schatbewaarder verbonden aan het gilde. Fons was een bescheiden, vriendelijke broeder die met allen door één deur kon.

H. Bloed, Boxmeer

Antoon Willems

Op 1 april 2001 overleed de zeer gewaardeerde gildebroeder Antoon Willems (83). Zijn gilde heeft Antoon tijdens zijn 28 jarige lidmaatschap leren kennen als een bijzonder trouw lid.

Hij was, tot de tijd dat zijn gezondheid

het echt niet meer toeliet, bij elk uittrekken van het gilde present en toonde hierbij steeds zijn dankbaarheid en trots, gildebroeder te zijn van het Heilig Bloedsgilde.

Vers in het geheugen ligt nog zijn 25-jarige jubileumviering in 1998. Bij zijn uitvaart is een delegatie van enkele gildebroeders aanwezig geweest, volgens zijn wens en op verzoek van zijn familie.

Sint Hubertus, Berkel

Donderdag 15 februari ontving de overheid het droeve bericht van het plotseling overlijden van Marinus Adams (53). Binnen het gilde beoefende hij de schietsport en was een graag geziene gast op het gildeterrein. Het gilde wist dat hij ziek was, maar ondanks zijn ziekbed kon steeds een beroep op Marinus worden gedaan. Op 20 februari is hij met gildeer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Martinus van het Heilig Sacrament, Dommelen

Op zaterdag 27 januari 2001 is gildebroeder Wout Phiferons (74) na een kortstondige ziekte vrij plotseling overleden. Hij was sinds 1989 lid van het gilde en droeg dit een warm hart toe. Als hij maar enigszins kon, trok hij met het gilde mee en genoot van de diverse festiviteiten. Het gilde heeft hem op 1 februari naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Joris en Sint Sebastiaan, Enschoot

Vrijdag 23 februari 2000 overleed na een kort ziekbed hoofdmann Paul K.M. Dewez (62). Als geboren Limburger was hij sinds 1980 woonachtig in het Brabantse en werd hij in 1989 gildelid. In 1995 is hij gekozen in de overheid en kreeg vrijwel meteen de functie van hoofdmann. Paul was een rustige man die

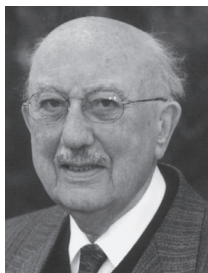
Paul Dewez

veel voor het gilde in Heukelom/Enschoot heeft gedaan, zoals de bouw van het gildenhuis, het bijhouden van de wedstrijdadministratie en het behouden van de tradities. Ook de technische aspecten met betrekking tot

milieuregels rond het schietterrein waren bij hem in goede en bewaamde handen. Na een imposante uitvaartdienst op 28 februari, in aanwezigheid van erehoofdmann burgemeester Y. Kortmann van Oisterwijk en zijn echtgenote, wethouder F. Puls van Tilburg alsmede afgevaardigden van gilden uit de omgeving (Berkel, Oisterwijk, Moergestel, Esch, Udenhout en Tilburg) werd Paul en zijn familie door zijn eigen gilde vergezeld naar het crematorium in Tilburg.

Hier besloot de vaandrig het afscheid met een indrukwekkende vaandelgroet en de woorden: „Hoofdmann, gildebroeder adieu”.

Sint Willebrordus, Esch

Giel Konings

Zondag 21 januari is gildebroeder Giel Konings (83) plotseling overleden. Giel was ruim tweenvijftig jaar lid. Hij was koning van 1949 tot 1951 en als zodanig nauw betrokken bij de organisatie van de eerste Essche gildendag in 1950. Ook na zijn verhuizing naar 's-Hertogenbosh was hij nog een regelmatige bezoeker van de vergaderingen en teerdagen en werd ook het koningschieten door hem niet overgeslagen.

Vorig jaar maart was de voltallige overheid van het gilde aanwezig bij de uitreiking van de Yad-Vashem onderscheiding die hem en zijn echtgenote werd toegekend, wegens hulp aan joodse onderduikers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op 25 januari was het gilde aanwezig tijdens de uitvaartdienst in de Sint Lucaskerk in Den Bosch en de begrafenis op de begraafplaats Groenendaal te Orthen, waar met een laatste vendelgroet afscheid werd genomen.

Op 21 februari overleed mevr. Sjaan van Kempen-Dieden (82), echtgenote van het oudste lid van het gilde en voormalig staandrijder Jan van Kempen. In de 48 jaar van haar huwelijk met deze gildebroeder voelde ook zij zich nauw bij het gilde betrokken. Vijf leden van de overheid van het gilde waren aanwezig bij de uitvaartdienst en begrafenis op 24 februari.

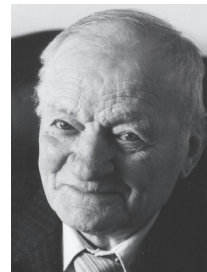

Toon Verbruggen

Dinsdag 13 februari overleed na een ziekbed van enkele maanden Toon Verbruggen (59). Toon was sinds september 1989 lid en heeft in die relatief korte periode getoond een actief gildebroeder te zijn. Nagenoeg altijd was hij aanwezig

als het gilde uittrok, zowel binnen als buiten Esch. Indien nodig fungeerde hij daarbij als zilverdrager. Bovendien maakte hij als pachter van de trom sinds september 1993 deel uit van de overheid van het gilde. In de zomer van 1996 maakte hij een fietsbedevaart naar Lourdes. Van het sponsorgeld wat hij hiermee vergaarde stelde hij twee Essche zieken in de gelegenheid om een reis naar Lourdes te maken. Ook het gilde ontving van hem een aanzienlijk deel van het bij elkaar gefietste geld als bijdrage in de kosten van de aanpassing van het schietterrein. Met trots droeg hij dan ook het zilveren schild wat het gilde hem als blijk van waardering hiervoor had aangeboden. Op 17 februari werd voor hem in een overvolle kerk de uitvaartdienst gehouden. Door een groot aantal gildebroeders werd hij begeleid naar zijn laatste rustplaats. Hier werd met de gebruikelijke vendelgroet en een requiem door de bazuinblazers afscheid van hem genomen.

Sint Antonius en Sebastiaan, Gemert

Willem van Zeeland

Op 6 maart overleed het oudste- in leeftijd en lidmaatschapsjaren- lid van het gilde: Willem van Zeeland (94). Op 19-jarige leeftijd werd hij in 1935 tot nieuwe deken gekozen. Daarna was hij regerende en afgaande deken en

officier. Ook toen hij getrouwd was en volgens de regels de gildegroep moest verlaten was hij een trouwe bezoeker van de gildeactiviteiten. Bij zijn 50-jarig lidmaatschap ontving hij een onderscheiding van Kring Peelland. In 2000 vierde hij zijn 65-jarig lidmaatschap en werd toen opnieuw door het gilde onderscheiden.

Op 22 februari overleed eredeken en gildebroeder Antoon Jaspers (90). In 1934 werd hij van de ene op de andere dag vendelier. Een kunst die hij geleerd had bij de Kindheidsschut. Van 1935 tot 1955 was hij kapitein en daarna nog steeds een belangrijk man op de achtergrond. Eigenlijk een voorzitter. In 1950 schoot hij zich tot koning. Toen in 1970 een bestuur werd gevormd werd hij voorzitter. In 1948 gaf hij leiding aan een Federatiefeest en in 1972 aan het Land-

Antoon Jaspers

juweel Gemert 1972. Tot 1984, het jaar van het gouden lidmaatschap, bleef hij voorzitter van zijn „gruyn skut”. Op zijn verjaardag was hij steeds bij het gilde dat Sint Antoniusdag - ook zijn patroon- in het kerkdorp De Mortel vierde. Wie hem wilde feliciteren kon daar altijd terecht. Vanwege zijn grote verdiensten werd hij in dat jaar tot eredeken benoemd. Hij bleef echter actief gildebroeder en trok steeds mee op. Van 1945 tot 1959 was hij penningmeester van de Bond van Schuttersgilden Kring Peelland.

Cloveniersgilde, Grave

Chiel Thewissen

Op 4 december 2000 overleed na een aanhoudende ziekte toch nog o n v e r w a c h t gildebroeder Chiel Thewissen. Vanaf de heropleving van het Graafse Cloveniersgilde in 1974 was Chiel een bijzonder enthousiast

en toegewijd gildebroeder. Afkomstig uit het Limburgse land was hij van huis uit bekend met het gildewezen. Na zijn pensionering als bedrijfsleider van een tricotagefabriek in Grave stak hij veel tijd in zijn hobby's: tuinieren, de jeu de boulesclub maar vooral 'zijn' gilde. Chiel sloeg zonder geldige reden geen enkele gildebijeenkomst over. In 1986 werd hij voorzitter en was apetrots toen in 1987, mee door zijne inspanningen de gildedag in Grave een succes werd.

Voor zijn streven om nauwe banden aan te leggen met de Belgische gilden, werd hem in 1987 het ere-confrèreschap van het Kolveniersgilde uit Merksem (B) verleend. Toen hij het vanwege zijn gezondheid kalmer aan moest doen, heeft hij zich toegelegd op de rijke geschiedenis van het gilde. Zo kon hij menig bezoeker op gildedagen en andere manifestaties deskundige uitleg geven over het gildezilver en de geschiedenis van het Cloveniersgilde.

Sint Willebrordus, Heeswijk

Toon Haazen

Op 6 december 2000 overleed na een kortstondig ziekbed Toon Haazen (74). Hij schoot zich twee maal tot koning bij het Sint Willebrordusgilde en eenmaal werd hij kringdagkoning van de

vereniging 'Hoge Schuts'. Centraal stond bij hem zijn gezin met zijn kinderen en kleinkinderen. Met Marietje was hij 48 jaar gelukkig getrouwd en deelden zij lief en leed. Zijn hobby's buiten het gilde waren het voeren van de pony's en tuinieren. De laatste jaren bezocht hij steeds vaker de reünies van de Indië-gangers waarmee hij vroeger gediend had.

Bij zijn verscheiden maakten de gildebroeders het volgende gedicht:

*Toon,
 We missen je, elke woensdag,
 elke zondag, waar ben je?
 Jeugdleden lopen achter de bar,
 ze zoeken naar jou, waar ben je?
 Je harde stem, je duidelijke taal,
 waar ben je?
 Er komen weer kuilen in onze pad,
 waar ben je?
 Gildedagen, recepties, begrafenissen,
 waar ben je?
 Is het gras gemaaid, is de stoep geveegd,
 waar ben je?
 Jouw trots, het gildezilver, waar ben je?
 De schutters, ze lopen doelloos rond,
 waar ben je?
 Ik sta in de kantine af te wassen en denk
 aan jou, waar ben je?
 Tranen schieten in mijn ogen.
 Toon we missen jou.*

Sint Joris, Hooge-Mierde

Op 17 maart 2001 overleed gildelid Harrie van Raak (70). Harrie die in 1976 lid werd van het gilde was een gildebroeder die als tamboer zelden verstek liet gaan.

Sint Monulphus en Gondulphus, Knegsel

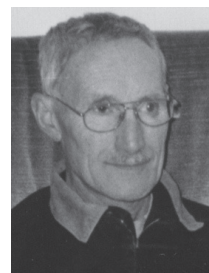
Hein Wouters

Op 11 januari 2001 bereikte het gilde het droeve bericht van het overlijden van de hoofdmans van het gilde, Hein Wouters (62). Hij was bijna 40 jaar lid van het gilde. Het gilde heeft een persoonlijkheid verloren,

een gildebroeder van het zuiverste water en groot door zijn eenvoud. Zolang zijn krachten het toelieten was hij altijd nog aanwezig op de bestuursvergaderingen. Hij was trots om gildebroeder te zijn en nooit deed men tevergeefs een beroep op hem. Ook als geweerschutter was hij op veel wedstrijden aanwezig.

Sint Antonius Abt, Lierop

Op 18 februari overleed Sjeff van de Ven (70). Hij werd in 1947 op 17-jarige leeftijd koning. Hij is tot dusver de jongst bekende koning uit de historie van het gilde. In zijn 54-jarig lidmaatschap was hij schutter, vendelier en vendelinstructeur. Hij was mede initiatiefnemer voor de aanleg van het schietterrein, werkte

Sjeff van de Ven

mee aan de bouw van de Mariakapel op Hersel en de Sint Antonius Abtkapel in de parochiekerk. Hij was zestien jaar lid van de overheid, waarvan veertien jaar hoofdmans. Daarnaast was hij actief betrokken bij acties van oud-ijzer

en geraniumverkoop. Enkele jaren geleden heeft hij een eigen terrein en kruisbogen beschikbaar gesteld voor gildeleden om die sport te kunnen beoefenen. Zijn laatste officiële daad als gildebroeder, samen met Wout Donkers, was in juni 2000 het onthullen van een bronzen plaquette ter gelegenheid van de heropening van schietterrein de Roovere. In 1997 ontving hij bij zijn 50-jarig lidmaatschap de gouden Sint Antonius Abtspleid en een kring-en gemeentelijke onderscheiding. Het gilde heeft Sjeff vanaf zijn woonhuis begeleid naar de kerk waar in een plechtige uitvaartdienst afscheid van hem werd genomen.

Sint Ambrosius, Loon op Zand

Gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand nam op woensdag 21 februari met Gildere afscheid van mevrouw Dankers - van Veldhoven (90). Zij onderhield een langdurige relatie met het gilde. Haar man A. C. Dankers is drie keer gildekoning geweest: in 1941, het jaar waarin ze trouwden, in 1948 en in 1951. Ook na het overlijden van haar man in 1970 heeft ze het gilde een warm hart toegedragen. Ze kwam ieder jaar naar de open dag en volgde met belangstelling de ontwikkelingen van haar kleinkinderen: Babette als tamboer en van Cors als vendelier.

Sint Martinus, Luiksgestel

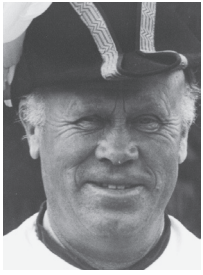
Wim Rimmelink

Op 18 december overleed gildebroeder Wim Rimmelink (87) in het St. Jozefziekenhuis.

Hij was 20 jaar een zeer betrokken lid. Als zilverdrager kon hij intens genieten van vele gildeactiviteiten. Vele jaren bezocht hij de hoofdliedendag en het gildecongres; hieruit bleek wel de interesse voor het gilde in de meest brede zin. Ook andere activiteiten hadden zijn aandacht. In zijn overlijdensbericht kreeg de Nierstichting speciale aandacht. Willem was een echte gildebroeder.

Sint Lambertus, Milsbeek

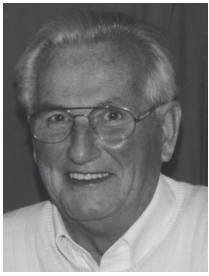
Ondanks zijn slechte gezondheid kwam het overlijden van Jan Franken, op 28 maart, toch volkomen overwacht. Hij

Jan Franken

was de enige overlevende van enkele personen die in 1954 het initiatief namen om een schutterij op te richten en zodoende de kiem legden voor het huidige Sint Lambertusgilde. Er werd nooit tevergeefs een beroep op hem gedaan. Hij was ook onze fotograaf en van 1957 tot 1975 een actief en zeer gewaardeerd lid van de overheid.

Sint Lambertus, Milsbeek

Gerrit Derks

Op 18 maart bereikte overleed Gerrit Derks, sinds 1 februari 1961 lid van het gilde. Hij werd eveneens in 1961 lid van de overheid als hoofdman en commandant. Samen met deken Van Hasselt bouwde hij het gilde

stap voor stap uit. Gerrit bleef hoofdman tot 1976, waarna hij in 1990 op verzoek van het gilde, wederom toetrad tot het bestuur in de functie van hoofdman. In dat jaar schoot hij zich ook tot koning. Op de jaarvergadering van 1997 legde hij zijn functie neer en werd benoemd tot ere-hoofdman, hoofdman van verdienste.

Wat steeds in hem gewaardeerd werd, was zijn moed uit om je op je fouten te wijzen of waar mogelijk waardering uit te spreken.

Sint Anna, Nederwetten

Henriette Kluijtmans

Het Sint Annagilde uit Nederwetten moest binnen een tijdsbestek van 8 dagen afscheid nemen van maar liefst drie gewaardeerde leden.

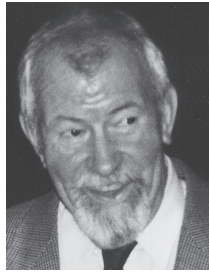
Op 22 februari overleed Henriette Kluijtmans-Toirkens (84), voor de

meesten beter bekend als 'mevrouw Kluijtmans'.

Zij was de afgelopen 12 jaar beschermvrouwe van het gilde. Vóór die tijd was haar man Harrie 28 jaar beschermheer geweest, na zijn overlijden nam zij deze taak over, samen waren zij ruim 40 jaar beschermheer en -vrouwe. Ondanks haar hoge leeftijd bleef ze altijd geïnteresseerd in het gilde, dat altijd welkom was, vooral tijdens de jaarlijkse kermis. Dan brachten ze haar een vendelhulde en dan was er ook altijd een hapje en een drankje in de prachtige tuin.

Ongeveer een jaar voor haar overlijden,

gaf ze toch wel aan hiermee te willen stoppen, als er een opvolger was. Haar zoon Jack werd vanaf september 2000 de nieuwe Beschermheer en zet deze traditie voort.

Stan van Bruggen

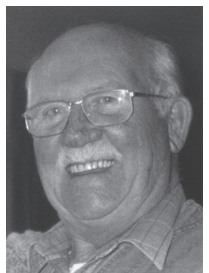
Op 1 maart is gildebroeder Stan van Bruggen (68) overleden. Stan hield van het leven en dus van mensen, voor wie hij altijd klaar stond, maar ook van de cultuur, de kunst en de geschiedenis. Zo was hij 18 jaar lid van het gilde,

waarvan 13 jaar lid van de overheid, een echte verenigings mens en ook politiek bewust.

Bijna 30 jaar heeft Stan samen met zijn vrouw Lies in Nederwetten gewoond. Als echte stadsmens beviel hem dat uitstekend, maar na een paar vakanties in Zeeuws-Vlaanderen trok de rust hem zo aan, dat hij besloot daar te gaan wonen. Op 6 april 2000 verhuisde Stan samen met Lies naar Oostburg, waar hij tot half december met veel plezier heeft gewoond. Half december diende zich een ongeneeslijke ziekte aan, die Stan al zijn optimisme ten spijt niet kon overwinnen.

Op dinsdag 6 maart reisde zijn gilde met velen in bussen en auto's vanuit Nederwetten en Nuenen naar Terneuzen, waar de crematie zou plaatsvinden, om Stan een waardig afscheid te geven met gildeer, wat in Zeeland wel uniek is.

Voor zijn maatschappelijke en politieke verdiensten was hij in 1998 onderscheiden met de zilveren eremedaille verbonden aan de orde van Oranje Nassau.

Jan Sanders

Op 2 maart overleed gildebroeder Jan Sanders (74). Al jong is Jan lid van het gilde geworden, maar omdat hij al zeer vroeg een eigen bedrijf had, eerst in Nederwetten en later in Nuenen, was er weinig tijd over voor het gilde.

Maar hij bleef lid en regelmatig was hij bij belangrijke activiteiten aanwezig.

Jan was ruim 56 jaar lid en in 1994 ontving hij het zilveren schild van kring Kempenland bij zijn 50-jarig lidmaatschap. Bij het uitoefenen van zijn grote hobby, het jagen in Duitsland, is hij plotseling aldaar overleden.

Sint Jan, Soerendonk

Op 25 februari overleed Frans van Hooff (84). Hij was 53 jaar lid van het gildebroeder en trouwe bezoeker van het puistschieten. Hij was medeoprichter

Frans van Hooff

van het kruisboogschieten. Hij mocht drie jaar deken en zestien jaar zilverdrager zijn. Frans werd in 1998 onderscheiden met het gouden schild van kring Kempenland voor zijn 50 jaar gildebroederschap.

Sint Lucia, Steensel

Op 16 januari kwam het bericht dat gildebroeder Jo van Luytelaar (71) was overleden. Jo was vanaf 1963 een zeer actief lid van het gilde. Hij was altijd aanwezig en vond het bijzonder erg dat hij in december jl. niet kon deelnemen aan de Lucieviëring. Hij vergat echter niet om alle lieden vriendelijk te laten groeten. Altijd bereid om de handen uit de mouwen te steken, verzorgde hij vele jaren de zilvermantels. Bovendien werden bij hen vele gildeattributen bewaard. Zijn gildebroeders zullen hem erg missen.

Sint Antonius Abt, Terheijden

Henk Snellens geboren op 12 april 1946 en overleden op 13 februari 2001. Henk was een zeer actieve gildebroeder in het gilde. Het gilde was een grote passie voor hem, nimmer sloeg hij het koningschieten en/of de teerdag over. Te jong is Henk van ons heengegaan.

Sint Ambrosius, Teteringen

George Cannijt is geboren in 1914 en overleden op 29 maart 2001. Na een leven van liefde, zorg en aandacht voor allen die hem dierbaar waren, is hij op gezegende leeftijd overleden. Hij was actief in het gilde, daarvoor heeft hij ook een kringonderscheiding van de Kring Baronie en Markiezaat met gepaste trots mogen ontvangen.

Sint Lambertus, Vessem

Sjeff van Aaken

Sjeff van Aaken was gildebroeder sinds 1932. In die periode deken van 1968 tot 1972, erelid sinds 1982 en ouderling sinds 1985. Hij overleed op 11 februari 2001. Sjeff was een zeer actief lid en altijd aanwezig op elke vergadering en op elk gildefeest. Een paar weken voor zijn overlijden zei hij nog dat we uitgenodigd waren op zijn 60-jarige bruiloft op 12 mei 2001. Dit heeft helaas niet zo mogen zijn.

Een paar weken voor zijn overlijden zei hij nog dat we uitgenodigd waren op zijn 60-jarige bruiloft op 12 mei 2001. Dit heeft helaas niet zo mogen zijn.

Louis Ansems overleed op 29 januari 2001. Hij was lid sinds 1935, deken van 1975 tot 1980, erelid sinds 1985 en ouderling sinds 1996. Louis was een

Louis Ansems

trouw gildebrouder, maar zijn gezondheid speelde mee toen hij in 1998 geen nieuw gildekostuum meer liet aanmeten. Daarom was hij de laatste jaren minden aanwezig op gildedestiviteiten, maar zijn belangstelling in het gilde was er niet minder om.

Sint Barbara - Sint Sebastiaan, Vught

Twee dagen voor zijn 88e verjaardag is, na een driejarige liefdevolle verzorging in verpleeghuis Lindenlust in Boxtel, Kees van Esch op 25 maart overleden. Hij was een man van folklore en traditie en was zeer trots achtenvijftig jaar lang gildebrouder. In die periode heeft hij enkele malen een bestuursfunctie vervuld. Van Esch, van huis uit kleermaker, bracht zijn vrije tijd door met fietsen, het verzorgen van zijn vogels, het wandelen met de hond of vakantie vieren bij zijn dochter in de Verenigde Staten. Op vrijdag 30 maart is in de Vughtse Sint Petruskerk met gilde-eer afscheid van Kees genomen.

Sint Martinus, Waalre

Op 9 mei overleed volkomen onverwacht

Harrie Peeters

Harrie Peeters (73). Bevlogen, enthousiast, fanatiek, zelf oprecht en met een sterk gevoel voor eerlijkheid heeft hij zich een weg gebaan door het leven. Hij was - natuurlijk - gildebrouder, maar ook de rest van het Waalrese verenigingsleven heeft van zijn creativiteit en inzet mogen profiteren. Harrie was een emotioneel mens, die over de gave beschikte, mensen aan te voelen en zijn energie aan te wenden voor hun doel. Hij deed dat op elke denkbare manier, ook in zijn plaatselijke politieke partij. Op koninginnedag 2001 ontving hij uit handen van de burgemeester voor zijn inzet nog een koninklijke onderscheiding, bij de dodenherdenking was hij nog aanwezig als gildebrouder en op 14 mei droegen zijn eigen gildebrouders en die van naburige gildes hem ten grave.

Sint Jan, Wernhout

Op 24 januari 2001 overleed gildebrouder en ouderman Sjeff Stes. Sjeff werd als lid aangenomen op 24 februari 1946 en was vele jaren een actief schutter binnen zijn gilde. Van 1964 tot 1966 was hij deken van Sint Jan en op 11 januari 1972 werd hem een zilveren medaille uitge-

Sjeff Stes

reikt voor zijn 25-jarig lidmaatschap van het gilde. Op 8 maart 1979 werd hij door de ledenvergadering gekozen tot ouderman, welke functie hij tot zijn overlijden heeft uitgeoefend. Bij zijn 50-jarig jubileum werd hem door de kring Baronie en Markiezaat de bijbehorende medaille opgespeld, waarop hij bijzonder trots was. Zijn gilde zal Sjeff missen als een bedachtzaam, rustige en vriendelijke gildebrouder van wie men nooit een onvertogen woord hoorde. Op 30 januari werd Sjeff in het bijzijn van vele gildebrouders met gilde-eer begraven.

Rectificatie

Op bladzijde 137 van de vorige jaargang beeldden wij door een misverstand de foto van koning Theo Senders van het O.L.Vrouwe Gilde Zeelst af bij het in memoriam van Harrie Senders. Daarvoor onze verontschuldiging. We hopen Theo nog vaak te ontmoeten in andere rubrieken.

Mogen zij allen rusten in vrede ■

DE EURO GELDT OOK VOOR DE GILDETROM

De vele advertenties en spots in de media herinneren er aan, dat de Euro per 1 januari a.s. de Nederlandse gulden als reken- en geldeenheid zal vervangen. Ook in winkels worden prijzen zowel in gulden als in Euro's vermeld. Door de invoering van de Euro worden wij niet armer, al lijkt het af en toe wel zo, als onze inkomsten en ons saldo op het bankafschrift ook in Euro's worden vermeld. Onze eigen gulden moet worden gedeeld door 2.20371 om tot een tarief in Euro's te komen. Dat betekent kleinere getallen. Ook De Gildetrom wil vanaf nu inspelen op de nieuwe situatie en zal het abonnementsgeld in de twee munten (gulden en Euro) uitdrukken. Ons computerprogramma is helaas van de oude stempel en kan niet met alle bedragen rekenen. Daarom zijn de tarieven een klein beetje afgerond. Hierbij moest noodgedwongen een minimale verhoging worden toegepast, ook ai om de vele kostenstijgingen vanaf 1995 te dekken. Deze bestonden uit: grotere omvang, t.w. 24 pagina's werden er 40, omslag verschijnt al enkele jaren in kleur, de BTW is voor eigen rekening genomen en is verhoogd van 17,5% naar 19%.

De nieuwe tarieven luiden:

collectief abonnement van de gilden	€ 6,25	f 13,25
individueel abonnement	€ 8,50	f 18,25
abonnement buitenland	€ 10,50	f 22,50
Gildekleintje	€ 5	f 10,-

Bij dit laatste tarief speelt de BTW-invoering/verhoging een grote rol.

Het stichtingsbestuur beraadt zich in de loop van dit jaar nog op een gewijzigde wijze van verzending van het blad. De adressering en verpakking is nu nog vrijwilligerswerk, maar als tot een professionele wijze van verzending - per stuk in plaats van per zoveel exemplaren - wordt besloten, moet het tarief noodgedwongen worden verhoogd. Een en ander wordt tijdig medegedeeld.

DE GILDETROM
Driemaandelijks tijdschrift over de Noord-Nederlandse schuttersgilden

48e jaargang 2001 afl. 2

Jeugthoorn en jeugdbondeliers van het Sint-Bartholomeüs en Dinslaken Koningdag Maandag Jan 1997

van Herp

music fashion

introduceert uit eigen fabriek
exclusieve gildekleding voor:

Gildebroeders-, zusters en jeugdleden

Bel voor informatie:

(013) 511 06 12

Mobiel:

06 - 22 46 45 55

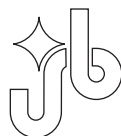
Of fax:

(013) 511 06 13

Adres:

Spoorakkerweg 11
5071 NC Udenhout (gemeente Tilburg)

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

Seezo uniformen

zorgen voor een perfecte presentatie

—

muziekcorpsen
concertmusici
showdrumbands
majorettes
schutterijen
brandweercorpsen
bewaking
chauffeurs

Seezo
meesters in maatwerk

Seezo Uniformen St. Janstraat 38, 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41 / fax 46 26 69
E-mail: info@seezo.nl - Internet: www.seezo.nl

JUWELIERS - HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 28
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

HaVeP Bedrijfskleding

merkbaar beter!
HaVeP Workwear
best quality!
HaVeP Beruufskleidu
spierk
P Ver
P Ver
qualit
HaVeP
B.V. Textielfabrieken H. van Puijbroek
Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

HaVeP Bedrijfskleding

HaVeP

Qualite Supérieure! Merkbaar beter!

Noordbrabantse Federatie van schuttergilden

Agenda

Zoals in onderstaande agenda te zien is, zijn er weer samenvallende gildefeesten. Wij doen nogmaals nadrukkelijk een beroep op u om dit bij het organiseren van uw gildefeest te voorkomen. Met overeenstemming tussen de betreffende kringbesturen en gilden zijn maximaal twee samenvallende gildefeesten acceptabel. Zie in eerste instantie de lijst van gildefeesten in het NBFS-vademecum. Een bijgewerkte lijst van aangemelde c.q. goedgekeurde gildefeesten over meerdere jaren is bij het federatiesecretariaat te verkrijgen.

Gildefeesten NBFS in 2001

24 juni

Kampioenschap Brabants wipschieten opgelegd Federatie Wipboomschutters te Nieuwkuijk

1 juli

Kringdag Maasland, te Vorstenbosch bij het Sint Antonius-Abtgilde

1 juli

Kringdag Peelland, te Someren bij het Sint Jorisgilde

19 augustus

Kringdag Baronie-Markiezaat, te Terheijden bij het Sint Antonius Abtgilde

19 augustus

Vrij gildefeest bij Sint Sebastiaangilde Westelbeers en Sint Jorisgilde Middelbeers.

2 september

NBFS-toernooi Brabants gewerschieten op wip, in Kring Kwartier van Oirschot

16 september

NBFS-toernooi vendelen-trommen-bazuinblazen en standaardrijden, te Haaren bij het Sint Jorisgilde

30 september

Ned. Gildekampioenschap kruisboogschieten op wip, te Oirschot bij de O.L. Vrouwebroederschap

13 oktober

Hoofdlieëndag in Den Bosch.

Opluistering door gilde Sint Barbara-Sint Joris Boxtel

Gildefeesten NBFS in 2002

26 mei

Kringdag Land van Cuijk, te Heijen bij het Sint Dionysiusgilde

26 mei

Federatietoernooi kruisboogschieten op wip; aanvraag O.L. Vrouwegilde Zeelst

26 mei

Kampioenschap Brabants wipschieten vrije-hand Federatie

Wipboomschutters

2 juni

Kringdag Maasland, te Gemonde bij het Sint Joris-Sint Catharinagilde

9 juni

Kringdag Kempenland, te Waalre bij het Sint Martinusgilde

23 juni

Kringdag Baronie-Markiezaat, te Etten-Leur bij het Sint Hubertusgilde

23 juni

Kampioenschap Brabants wipschieten opgelegd Federatie Wipboomschutters

25 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot, te Diessen bij het Sint Jorisgilde

1 september

NBFS-toernooi gewerschieten in Kring Baronie-Markiezaat

8 september

Vrij Gildefeest Land van Cuijk, te Oploo bij het Sint Matthiasgilde

8 september

Vrij Gildefeest Kwartier van Oirschot, te Moergestel bij het Sint Catharinagilde

15 september

NBFS-toernooi vendelen-trommen-bazuinblazen en standaardrijden in Kring Kwartier van Oirschot

12 oktober

Hoofdlieëndag in Den Bosch. Opluistering door een gilde uit kring Peelland

Gildefeesten in 2003

25 mei

NBFS-toernooi kruisboogschieten op wip; aanvraag Sint Matthiasgilde Oploo

1 juni

Kringdag Kempenland, te Budel bij het Sint Jorisgilde

15 juni

Kringdag Maasland, te Waalwijk bij het Sint Ambrosiusgilde Baardwijk en het Sint Crispijn-Sint Crispiniusgilde Besoijen

22 juni

Vrij Gildefeest Kwartier van Oirschot, te Oirschot bij het Sint Jorisgilde

12 juli

Kringdag Kwartier van Oirschot, te Biest-Houtakker bij **O.L. Vrouwe Broederschap**

30 augustus

Europa-Schutterskoning-schieten te Vöcklabruck, Oostenrijk